

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXX Gegužė - May 23, 1985 Nr. 21

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Reaganas namų fronte

Daugiau galvosūkių negu atsakymų

Vytautas Meškauskas

Nespėjęs grįžti iš 10 dienų viešnagės Europoje, prezidentas Reaganas dar Portugalijos Lisabonoje turėjo išvelti į kovas namų fronte - 1986 m. biudžeto svarstymą. Iš ten jis sutiko su numatytu karinėms išlaidoms sumų sumažinimu. Mat, kitaip jo pasiūlytas biudžetas nepraeitų net per senatą, kuriame respublikonai turi daugumą. 22 respublikonų senatoriai ateinančiais metais turės kovoti dėl savo perrinkimo ir už tat jie priešinas nepopuliariam išlaidų socialiniams reikalams sumažinimui.

Tuo tarpu vadinamos Reagano 'revoliucijos' tikslas yra sumažinti federalines išlaidas tiems reikalams, kurios - gyventojams sentstan ir vis ilgiau gyvenant - automatiškai didėja. Žinoma, visą biudžeto deficito problemą būtų lengva išspręsti padidinant mokesčius bet taip išlaidų didėjimą nesumažinsi. Už tat Reaganas pasirinko kovą už mokesčių nepadidinimą, kad taip privertus numatomas išlaidas sumažinti. Kadangi mokesčių padidinimo niekas nenori matyti, demokratų ir respublikonų senatoriai ir kongresmanai yra priversti išlaidas mažinti.

Tokioje situacijoje jų akys pirmiausiai krypta į išlaidas kariniams reikalams. Prezidentas Reaganas pirmiausiai jas pareikalavo padidinti 6%, paskui nusileido iki 3%, o dabar - matydamas, kad kitaip negaus senato pritarimo - paliko jas šių metų lygyje, ištaisant tik infliacijos padarytus vertės sumažinimus.

Tikslas, kaip žinome, buvo sumažinti numatomą deficitą bent 56 milijonais dolerių. Apkirpus daugiausiai karinį biudžetą, kiti sutaupymai numatomi padaryti ateinančiais metais nemokant pragyvenimo išlaidų (cost of living) padidėjimo Social Security, valdžios pensijų ir kitokio atlyginimo gavėjams. Vien Social Security mokėjimus gaunančių yra apie 35 milijonai. Iš to galima suprasti, kaip toks žygis bus nepopuliarus. Per televiziją jau dabar matome beveik bado mirštančius Social Security gavėjus, kurie teigia, kad be to pakėlimo negalėsia suvesti galos su galu. Už tat, bent teoriškai, geriau būtų nemažinti numatomo atlyginimo pakilusioms pragyvenimo išlaidoms išlyginti, bet SS pensijas apdėti mokesčiais, kaip visas kitas pajamas bei pensijas iš privačių šaltinių. Tuo atveju visi tie, kurie iš tikro neturi kitų pajamų ir gyvena tik iš Social

Security, vistiek nemokės jokių mokesčių, nes jų gaunamos pajamos iš SS yra mažesnės negu tos, nuo kurių pradeda imti mokesčiai. Kol kas administracijai ir Kongresui atrodo patogiau nukirpti tik pragyvenimo pabrangimo atlyginimą. Senato biudžeto projektas paliko išlaidas, tiesa, kiek mažesnes, kitiems socialiniams reikalams, kurias administracija siūlė visai nubraukti. Be to, subsidijas geležinkeliams - Amtrak, žemės ūkių produktų kainoms palaikyti ir t.t.

Nežinia, kas iš biudžeto liks pradėjus jį svarstyti Atstovų Rūmams, bet nuotaikos yra tokios, kad reikia sumažinti išlaidas, o ne padidinti mokesčius. Jei bendra suma - 56 milijonai dolerių - liks ta pati, galima tikėtis nuošimčių sumažėjimo, nes valstybei reikės mažiau skolintis ir tuo pačiu sumažės kredito pareikalavimas.

Reagano padarytos nuolaidos - ypač sutikimas su karinių išlaidų sumažinimu - sukėlė daug spėliojimų apie jo antro termino perspektyvas. Istorija moko, kad beveik visiems prezidentams antrasis terminas buvo sunkesnis už pirmą. Nebent atsitinka kas nors anksčiau netikėto - kaip antras pasaulinis karas, kuris per antrą terminą ne tik pakėlė nusmukusį prezidento F.D. Roosevelto prestižą, bet ir įgalino jį siekti ir laimėti trečią terminą. Iš paskutiniųjų prezidentų tik D.D. Eisenhoweris nedaug nukentėjo per antrą terminą. Bet jis ir nesiekė didelių pamainių ir stengėsi bendradarbiauti su abiem partijom. Ar tuo pačiu keliu eis ir

Pabaltiečių demonstracija Ottawoje, kurioje dalyvavo apie 300 lietuvių. S. Dabkaus nuotr.

Žmogaus teisių konferencija nesutarimų atmosferoje

J. Varčius

S.m. gegužės mėn. pradžioje Rytų ir Vakarų valstybės minėjo II Pasaulinio karo 40 metų sukakties laimėjimą prieš Hitlerio nacionalsocialistinę Vokietiją. Po karo nebuvo pasirašyta jokia taikos sutartis, nes ji buvo okupuota ir padalinta į Rytų Vokietiją, kuri yra Sovietų Sąjungos okupacinėje kontrolėje, ir Vakarų Vokietiją, kuri turi suvereninės valstybės teises, tvarkosi demokratiniais pagrindais, palaiko tamprius karinius, po-

Reaganas? Konservatyvai tokia perspektyva, aišku, nepatenkinti. Liberalai, žinoma, džiaugiasi, bet paties prezidento apsisprendimas dar nežinomas. Visados reikia skaičiuoti ir su nežinomu, ir asmeniškai ... laime.

litinius ir ekonominius ryšius su Vakarų demokratinėmis valstybėmis.

Sovietų Sąjunga, siekdama užsitikrinti pavergtų rytų Europos tautų okupacinį saugumą savo kontrolėje, po karo siekė susitarimo su Vakarų valstybėmis, kuris jai pavyko 1975 m., 35 valstybėms pasirašius gerai žinomą Helsinkio susitarimą arba aktą. Šis aktas dešimties metų laikotarpyje yra iššaukęs daug kontroversinių įvertinimų, nes Sovietų Sąjunga džiaugėsi savo diplomatinės laimėjimais, užsitikrinsi savo imperijos vakarinių sienų neliečiamumą, o vakariečiai tenkinosi tik žmogaus teisių apsaugos nuostatais, vildamiesi pralaužti geležinę uždangą.

Helsinkio susitarimų vykdymui patikrinti buvo sušauktos pasirašiusių šį aktą valstybių konferencijos Belgrade ir Madride, kurios pasibaigė nesutarimų atmosferoje. Pagrindiniai nesutarimai vyko dėl žmogaus teisių pažeidimų Sov. Sąjungoje ir jos satelitinėse valstybėse. 1983 m. rugsėjo mėn. Madride buvo sutarta sušaukti Kanados sostinėje Ottawoje ekspertų konferenciją, kurioje būtų svarstomi tik žmogaus teisių pažeidimai ir apsaugos reikalai.

Žmogaus teisių ekspertų konferencija prasidėjo 1985 m. gegužės 7 d. Ottawoje, kurioje dalyvauja apie 200 atstovų 35, Helsinkio aktą pasirašiusių, valstybių. Po Kanados užsienio reikalų ministerio Joe Clarko atidaromosios kalbos paaikšėjo, kad Rytų komunistinių ir Vakarų demokratinėse valstybių atstovų aiškinimas

bei supratimas yra labai skirtingas ir prieš sesiją įvykusiuose posėdžiuose net nepavyko susitarti dėl darbotvarkės. Vakarų valstybių atstovai siūlė įtraukti į darbotvarkę žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių gerbimą bei išpareigojimų vykdymą. Vakariečiai taip pat reikalavo, kad atidaromasis ir baigiamasis posėdžiai būtų atviri spaudai bei visuomenei ir užbaigtas priėmus pasiūlymus. Sovietų Sąjungos ir jos satelitinėse valstybių atstovai aukščiau minėtus vakariečių pasiūlymus atmetė ir pasiūlė, kad diskusijų laikas būtų ribotas, posėdžiai būtų uždari ir valstybių delegatai gali daryti pranešimus apie žmogaus teisių padėtį tik savo kraštuose ir nekritikuoti kitus.

Spėjama, kad konferencija užtruks apie 6 savaites, kuri padarys daug nemalonumų pagrindiniam žmogaus teisių pažeidimų kaltininkui Sovietų Sąjungai. Jau dabar Kanados laikraščiai išsamiai rašo apie Sovietų Sąjungos pavergtų tautų vykdomą genocidą, savo piliečių persekiojimą dėl religinių, tautinių ir politinių įsitikinimų. Prie šių kaltinimų viešumoje prisideda Ottawoje vykstančios kasdien pavergtų tautų ir žydų organizacijų demonstracijos prie Sovietų Sąjungos ambasados ir konferencijos salės.

Pagal paruoštą pavergtų tautų komiteto planą, demonstracijos vyksta kiekvieną dieną, kurios paskirstytos atitinkamoms tautybėms. Gegužės 8 diena buvo skirta pabaltiečiams. Demonstravo lietuviai (Nukelta į 3 psl.)

Svečiai iš Toronto Ottawoje su lietuvių informacijos skyriaus vadovais. Iš kairės: Dirvos bendradarbis J. Varčius-Varanavičius, KLB krašto valdybos vicepirm. J. Kuraitė-Lasienė, išvykos vadovas St. Jokūbaitis ir inž. J. Danys. S. Dabkaus nuotr.

SAVAITINĖ POLITIJOS Antrąvalga

Reagano vizito dėka Vokietija iškilo į vadovaujančią Europos valstybę. - Antisemitizmas Vokietijoje. - Sovietai spaudžia Pakistaną.

'Be Vokietijos NATO yra niekai' - pareiškė R. Nixon per pasikalbėjimą su ABC korespondente B. Walters. Reikėjo Reagano vizito Bitburgo kapinėm, kad tai aiškiai pasakyti. Štai ką rašo londoniškis The Economist.

Minint 40 metų Hitlerio Vokietijos nugalėjimo sukaktį, Vakarų Vokietija pagaliau išsitiesė visu savo ūgiu. Tiesa, savimi pasitikinčios Vokietijos atbudimas jau buvo pranašaujamas seniau, bet neišsipildė. Ši pavasarį tačiau yra keturi ženklai, kurie rodo tą kryptį.

1. Faktas, kad prezidentas Reaganas, nepaisant garsaus protesto Amerikoje, nuvyko į Bitburgo karių kapines, kalba už tai, kad vokiečiai turi jėgos įtikinti. Buvo manoma, kad vargšas Reaganas to gailės, tačiau iš tikro jis nenukentėjo. Jis pasakė porą gerų kalbų, o jo kritikai pasirodė esą siauro galvojimo. Tiesa, Reaganas buvo prašomas priimti savo prestižo Amerikoje kritimą keliais punktais tam, kad tiek pakiltų kanclerio Kohl prestižas Vokietijoje.

2. Dėl to Kohl liko skolin gas Reaganui - ir net daugiau, negu kai kurie žmonės mano. Bitburgo vizitas buvo populiarus Vokietijoje, nes daug vokiečių nori pasakyti pasauliui, kad nors jis nedovanoja Vokietijai 39-40 karo pradėjimo, jie taip pat labai nukentėjo tame kare. Kohl, kuris prikalbėjo Reaganą tai pasakyti Bitburge, dėl to laimės ne tik pačioje Vakarų Vokietijoje, bet ir pataisys savo pozicijas varžybose su Honeckeriu, sovietų patikėtiniu Rytų Vokietijoje. Komunistinė Vokietijos dalis nemėgsta tų minėjimų, nes jos sovietiniai 'draugai' nori tą sukaktį pristatyti tik kaip savo tautinį laimėjimą. Reagano kalba apie susitaikymą parodė Kohl geresniu vokiečiu savo tautiečių akyse negu Honeckerį.

3. Nėra jokios abejonės, kokį už tai Reaganas norėtų gauti atlyginimą. Jis nori pagalbos vystant strateginę apsigynimo iniciatyvą - 'žvaigždžių karą'. Iš tikro Kohl į tą sumanymą žiūri palankiau negu Prancūzijos Mitterrand ar britų sir Goeffrei Howe. Atrodo, kad Kohl gali paraginti vokiečius dalyvauti tos iniciatyvos tyrinėjimo programoje.

4. Daug kas to nenori suprasti, bet iš tikro 'žvaigždžių karo' programa gali labai daug Vokietijai padėti. Vokiečių ekonomija yra didžiausia Europoje (24% didesnė už Prancūzijos ir 45% didesnė už D. Britanijos). Ji ir geriau tvarkoma: jos skurdo indeksas - infliacija plus bedarbė - yra 11.9%, tik Liuksemburgo tas indeksas yra mažesnis. Jos įnašas į NATO yra didžiausias. Jei ji neturi D. Britanijos ir Prancūzijos turimų 'didžiosios

valstybės' statuso, tai tik dėl to kad neturi savo atominių ginklų, kaip tos.

Bet, jei 'žvaigždžių karo' idėja pasirodys įgyvendinama, britų ir prancūzų atominiai ginklai bus mažiau jiems naudingi. Jei ir Sovietija ištaisys panašią gynimosi sistemą, britų ir prancūzų raketomis bus sunku pasiekti numatytus taikinius. O jei Amerika turės apsigynimo monopolį, britai ir prancūzai tų ginklų nebus reikalingi, nes pačiai Amerikai apsimokės praplėsti savo atominį skėtį Europai.

'Žvaigždžių karo' programa žada panaikinti vienintėlį skirtumą tarp Vokietijos ir Britanijos su Prancūzija. Ji taip pat Vokietijai duoda šansą išnaudoti savo ekonomiją. Ne nuostabu, kad prezidentas Mitterrand pasitraukė į izoliaciją Bonnos 'viršūnių' susirinkime.

Jei taip ir įvyks, Vakarų Vokietija liks galingiausia Europos valstybė ir Vakarus nuo Sovietijos. Ji galės likti Amerikos adjutantu Europos gale, bet ji taip pat galės laviruoti tarp Amerikos ir Sovietijos. Tai reikės pasirinkti tik kitam dešimtmetyje. Reikia pakartoti, kad spėliojimas apie Vokietijos ateitį yra rizikingas užsiėmimas, bet 1985 metų kombinacija iš naujos priešraketinės technikos ir atgimstančio vokiečių patriotizmo leidžia pramatyti ateities bruožus.

Tuo tarpu N.Y. Times gegužės 14 d. paskelbė NBC korespondento Marvin Kalb, kurio brolis Bernard yra oficialus Valstybės D-to pažiūrų reiškęjas, straipsnį apie antisemitizmo atgijimą Vokietijoje. Girdi, jau sekančią dieną po Reagano vizito Bitburgo kapinėse pasirodė vainikai kritusiems 'Waffen SS' kariams, o užklausti vietiniai gyventojai teigė, kad vokiečiai su amerikiečiais labai gerai sugyveno iki žydai nepradėjo tam kliudyti. Sena moteris skundėsi Kalb'ui kad Reaganas kapinėse išbuvo vos 8 minutes tik dėl žydų, su kuo sutiko visi jos pakeleiviai. Zmogus su lazda pareiškė: 'jei žydams čia nepatinka, tegul jie eina kur nori. Mums bus tik geriau.' Paaiškinus, kad jų čia liko tik 28,000 - žmogus su lazda atsakė, kad per daug. Vokiečių nuomone, žydai sudaro skirtingą grupę ir nuo amerikiečių ir nuo vokiečių. Jie sudaro nesuvirškinamą svetimkūnį.

Bitburgas 1933 metais balsavo prieš Hitlerį, tačiau dabar vokiečių politikai mano, kad antisemitizmas čia ir visoje Vokietijoje pradėjo kilti dar prieš Reagano vizitą kapinėse.

Kalb nuomone, blogas planavimas Washingtone ir Bonnoje nuplėšė šašą nuo istorinės

žaidžios. Buve užmiršta, kad susitaikinimas yra labai ilgas procesas, kurio negalima paskubinti vienu nusifotografavimu ...

Iš gegužės 12 d. balsavimo Nord Rhein-Westfalijoje rezultatų neatrodo, kad Kohl būtų ką laimėjęs iš Reagano vizito. Jo krikdemų partija gavo 6.6% mažiau balsų negu 1980 metais. Rinkimus, kaip ir per paskutinius 19 metų, čia laimėjo socialdemokratai, gaudami 52% visų balsų prieš 36.5% krikdemams. 'Zaliųjų' partija, nesurinkusi nė 5% visų balsų, nepravedė nė vieno atstovo, bet krikdemų partneriai Bonnos koalicijoje - liberalai kiek atsigavo, surinkę 6% balsų. Kohl aiškino per televiziją, kad jis pralaimėjęs dėl palyginti didelio bedarbių skaičiaus toje provincijoje - 11%, kai tuo tarpu visoje Vokietijoje bedarbių yra 9%. Užsienio politika tuose rinkimuose neturėjusi didesnės reikšmės.

Per Cernenko laidotuves Gorbačiovas pagrasino Pakistano prezidentui Zia ul Haq, kad jis ilgiau nepakės Pakistano kišimosi į Afganistano vidaus reikalus. 'Kokio kišimosi?' - paklausė Zia - 'mes tik padedam afganų pabėgėliams humanitariniais sumetimais.' Iš tikro niekam nėra paslaptis, kad pagalba afganų laisvės kovotojams plaukia per Pakistaną. Paskutiniu laiku pradėtas sovietų ir afganų kariuomenės telkimas Pakistano pasienyje parodo Gorbačiovo grąsinimo rimtumą, bet Zia neišsigando. Jis samprotauja, kad pirmiausia sovietai turėtų susitvarkyti su pačiu Afganistanu. Tam jiems reikia bent 250,000 kariuomenės, o kol kas jie ten turi tik pusę to. Sovietams užtruko 10 metų iki jie nuo vakarinių Afganistano sienų pasistūmėję iki rytinių. Už tat Zia Afganistano pasienyje laiko tik 4 savo nepilnas divizijas, o 11 pilnų ir geriau ginkluotų - Indijos pasienyje. Nors Pakistanas yra apie tris milijonus afganų pabėgėlių, jie nesudaro didelės naštos Pakistanui. Per paskutinius penkis metus Pakistanas iš JAV gavo 3.2 bilijonus dolerių paramos. Šiais metais tam tiks-

■ Iš kitos pusės

Skačiau kad pradėjęs prezidentauti Reaganas įsakė visokius memorandumus apriboti tik vienu puslapiu. Tai atsiminiau pradėjęs skaityti Bendruomenės visuomeninių reikalų tarybos š. m. gegužės 1 d. memorandumą Kongreso nariams. Vien tik lydintis raštas, pasirašytas Jono Urbono, yra 3 psl., o visas memorandumas — 30 Ties žodžiai nėra nei priekaištas, nei kritika, o tik pasidalinimas mintimis tą memorandumą perskaičius.

Juo prašoma prarast OSI veiklos tardymą (oversight hearing). Net, jei memorandumas būtų trumpesnis, sunku patikėti, kad Kongreso nariai rastų laiko jį perskaityti, o tuo labiau patenkinti. Mat, po triukšmo dėl Reagano apsilankymo Bitburgo kapinėse, sunku bus surasti bent vieną kongresmaną, kuris drįstų tokį klausimą kelti. Juo labiau, kad neturime nė vieno kongresmano, kurio rinkiminėje apylinkėje pabaltiečiai sudarytų daugiau ar mažiau lemiamą gyventojų dalį.

Trumpai — memorandume iškeliama, kad OSI, įkurta 1979 m. rudenį susekti imigrantų tarpe esamus žydų ir kitų tautų persekiotojus, tuojau susirišo su sovietais, prašydami jų talkos. Tie maloniai sutiko, nes tai patar nauja jų politiniams tikslams — geruoju ar bloguoju priversti išeiviją tarnauti jų interesams. Nors memorandume to nėra paminėta, galima lengvai įsivaizduoti, kad du asmenys ėjo panašias pareigas nacių okupacijos metu. Vienas jų lankosi Lietuvoje ir traukia giesmę okupantams Gimt. Krašte ir... tuo būdu išsisaugo nuo nepalankių duomenų pristatymo OSI. Tuo tarpu kitas susilaukia apkaltinimo iš sovietų, kurie patys kolaborantams su naciais paskelbė amnestiją jau 1955 metais.

Žinoma OSI aiškina, kad ji turi reikalo su teismo organais, visai nežinodama ar nuduodama nežinantį, kad šiuo atveju tikrai tie organai vykdo KGB politiką, neturindami nieko bendro su teisingumu.

Kaip naivūs yra OSI veikėjai, memorandumo autoriams padeda įrodyti buv. OSI viršininko Ryan knyga Quiet Neighbors ir nesenų pabėgėlių parodymai.

Galima prileisti, kad OSI, net tai suprasdama, toliau laikysis savo praktikos, nes jos labai dažnai besikeičiantiems pareigūnams svarbu pateisinti savo neįmanomą uždavinį: po 40 metų susekti nusikaltimus, padarytus visai jiems nepažįstamoje teritorijoje ir sąlygose! Ir jei taip, ar kiti galės tai įžiūrėti? Juk dauguma amerikiečių pažiūros į sovietus yra nepaprastai naivios. Tik atsiminkime kandidatų į prezidentus priešrinkimines keliones į Maskvą, kaip į šiluvos atlaidus.

Tema labai plati. Neapsižiūrėjau, kad pats pradėjau rašyti antrą puslapį. Kaip ten toliau būtų, uždavinio sunkumas neturėtų baidyti. Lašas po lašo ir akmenį prakala. (vm)

lui JAV duos 250 milijonus ir tiek pat Saudi Arabija ir Kinija. Tik maža to dalis atitenka tikriems sukilėliams Afganistane, didesnė dalis lieka Pakistanas.

Po kelių mėnesių neveiklos Nikaragvos 'contras' vėl pradėjo skverbtis į savo krašto teritoriją iš Honduro, tačiau ši kartą juos pasitinka stipresnės vyriausybės jėgos. Iki šiol 'contras' nepajėgė ilgesniam laikui užimti kokios nors vietovės, tačiau jų veikla padarė apie 150 milijonų dolerių nuostolių ir privertė vyriausybę iš pasienio sričių iškelti apie 50,000 žmonių į krašto vidurį. Balandžio pradžioje, kongresui sustabdžius pagalbą, 'contras' pasitraukė į Hondurą,

bet dabar, sakoma, apie 3,000 jų vėl grįžo į savo tėvynę.

REGISTERED NURSES

Cumberland, A Browns Schools Hospital, is a new privately owned 84-bed facility located in the sunbelt of Virginia, in rural New Kent county approximately halfway between Richmond and Williamsburg. Our unique patient population offers challenging nursing positions for those professionals interested in Pediatrics, Psychiatric, or rehabilitation nursing. Innovative programming is an integral part of treatment for children and adolescents with Concomitant medical and Psychiatric diagnosis, including the head-injured patient. Cumberland offers an attractive salary and benefit package including medical, dental, life, long and short term disability as well as other benefit options. Interview expenses are paid by the Hospital and relocation assistance is available for qualified employees.

Interested applicants should respond to: Kathy Doeschot, Director of Clinical Services, PO Box 150 New Kent, VA 23124

Toll-Free 1-800-368-3472.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

SPAUDA MŪSŲ GYVYBĖS VANDUO

Lietuviškoji spauda yra mūsų kultūrinio-visuomeninio gyvenimo veidrodis. Joje, kaip fotografijoje gali atsispindėti tikrovė. Tačiau, kaip fotografiją galima retušuoti ir pagražinti arba iškreipti, taip ir spausdintam žodyje pasireiškia subjektyvumas. Tas natūralu ir suprantama, jei subjektyviai rašydami sąmoningai neslepame, o ieškome ir stengiamės pavaizduoti įvykius ir žmones taip, kaip matome, o ne taip kaip juos norime matyti.

Mūsų spauda skiriasi nuo amerikietiškos, o dar labiau nuo sovietinės. Pastaroji sąmoningai užgniaužia jiems nepalankią tiesą ir viską rodo partijos aparčių nuspallvintam veidrodyje. Amerikietiškoji spauda ieško tiesos ir mums dažnai atrodo, kad ji per daug kritikuoja savo vyriausybę ar kongresą, o nemato ar nenori matyti sovietų daromų skriaudų pavergtiesiems. Vardan tariamo sugyvenimo nemato sovietų kėslų, o visai kritikuoja valdžios pastangas tikram nusiginklavimui ir pasaulinei taikai atsiekti. Mums lietuviams labai skaudu, kad amerikietiškoji spauda nekelia OSI daromos skriaudos pabaltiečiams ir kitiems Rytų Europos žmonėms. Amerikiečių spauda žino, bet tyli apie OSI pareigūnų kolaboravimą su sovietine KGB.

Lietuviškoji spauda neturi samdomų korespondentų-žurnalistų. Net jos redaktoriai ubago skatiku apmokami už tokį sunkų, nedėkingą ir atsakomą darbą. Redaktoriai veik išimtinai pasikliauna savanoriška, neapmokama ir mėgėjiška korespondencija. Retai vienas kitas rimtesnis straipsnis prisiunčiamas iš šalies. Visi nori, kad jų korespondencijos, straipsniai ir fotografijos būtų kuo greičiau atspausdinti, kad nė vienas žodis nebūtų išbrauktas ar pataisytas, kad visos jų pačių veikėjų nuotraukos būtų įdėtos į

ne pirmame, tai jau labai "svarbiame" puslapyje. Negalima kaltinti ir korespondentų bei fotografų, nes to iš jų reikalauja "veikėjai", kurie norėtų, kad jų veidai šviestų jei ne visuose laikraščio puslapiuose, tai kiekvienam numerioje bent po vieną.

Šie konkretūs pavyzdžiai atskleidžia tik dalį lietuviškos spaudos sunkumų. Spaudos, kurios svarbą mes gerai žinome, bet kurią, deja, per mažai remiame, o dar mažiau jai padedame savo objektyvia korespondencija rašiniiais ir įdomiom bei aktualiam nuotraukom.

Spauda galėtų dar daugiau prisidėti prie mūsų kultūrinio-visuomeninio gyvenimo lygio pakėlimo, jeigu mes būtume atlaidesni pozityviai kritikai. Tiesa, kad veik visos lietuviškos darbas atliekamas savanoriškai ir be atlyginimo. Tačiau nepažabotos veikėjų ambicijos, kitų žeminimas ir apkalbinėjimas, bei tendencingų gandų skleidimas yra netoleruoti mūsų viešo gyvenimo vairuotojų tarpe. Tie reiškiniai turėtų būti spaudoje keliama. Mums neturėtų užtekti, kad atsiranda savanorių, kurie nori būti vadais. Mes ir mūsų spauda turi reikalauti iš į vadovaujančius postus pretenduojančių asmenų ne tik darbštumo, bet taip pat sugebėjimo kūrybiškai galvoti, norėti ir sugebėti susikalbėti ir dirbti su kitaip galvojančiais asmenimis – organizacijomis. Reikia, kad jie toleruotų ir skatintų konstruktyvią kritiką spaudoje, nes tik joje išryškėja tiesa ir pažanga.

Atvira, nuoširdi ir konstruktyvi savikritika apvalytų mūsų visuomeninį gyvenimą nuo menkavertiško kumo ir tuščios savigarbos bei panegyrikos reikalaujančių asmenų. Tuomet būtų lengviau korespondentams, fotografams ir mūsų laikraščių redaktoriams, kurie visi užsitarnauja mūsų pagalbos ir pagarbos.

Dr. Antanas Butkus

ZMOGAUS TEISIŲ KONFERENCIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

latviai ir estai. Iš Toronto atvyko specialiu autobusu 44 lietuviai, kurie 10 val. ryto prie Sovietų Sąjungos rūmų išjungė į demonstrantų eiles. Apie 300 lietuvių, latvių, estų - kurių eiles papildė Lenkijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Afganistano ir Etiopijos tautų atstovai - su tautinėmis vėliavomis, plakatais ir transparentais, reikalaujančiais laisvės pavergtiems kraštams ir politiniams kalinėjams, porą valandų demonstravo prie Sovietų ambasados niūrių rūmų, kurių langai buvo uždengti pilkomis užuolaidomis. Viena moteris bandė prisirakinti prie ambasados geležinės tvoros, bet policija neleido. Kanadiečių spaudos ir televizijos reporteriai fotografavo, filmavo ir kalbėjosi su demonstrantais. Iš New Yorko buvo atvykusi sąžinės kankinė latvė Elena Celmine, kuri penkis metus kentėjo sovietų kalėjimuose ir koncentracijos lageriuose. Ji, kaip gyva liudininkė kenčiančių kalinių, pateikė konkrečių informacijų spaudos ir televizijos reporteriams. Ji nepagailejo aštrių šūkių sovietų ambasadai.

Pabaltiečių demonstracijos buvo tęsiamos 2 val. p.p. prie Kanados žuvusiems kariams didingo paminklo, netoli vykstančios Helsinkio konferencijos. Aikštėje prie konferencijos salės plevėsavo Helsinkio akta pasirašiusių 35 valstybių vėliavos, prie kurių bandė prisijungti lietuvių, latvių ir estų vėliavos, tačiau jų nešėjas - moteris sustabdė sargybiniai. Jos sustojo gatvėje ir, atsisėmusios į tvorėlę, aukštai iškėlusios plazdančias tautines vėliavas dvi valandas protestavo dėl padarytos skriaudos. Tai pastebėjo spaudos ir televizijos reporteriai, kurie fotografavo, filmavo ir įrašė pasikalbėjimus. Tos pačios dienos vakarinėse žiniose per daugelį Kanados televizijos stočių buvo parodytos demonstracijos.

Lietuvos reikalams Ottawoje atstovauja Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, kuriai talkina Vlikas ir Pasaulio Lietuvių Bendruome-

nės valdyba. Pavergtų tautų grupės komitetas Kanadoje yra išnuomavęs patalpas 'Chateau Laurier' viešbutyje, arti vykstančios konferencijos salės. Kai kiti torontiečiai apžiūrino Kanados parlamento rūmus šio reportažo autorius, išvykos vadovas St. Jokubaitis ir fotografas St. Dabkus nuvyko susipažinti su pavergtų tautų informacijos centru minėtame viešbutyje. Čia radome KLB krašto valdybos vicepirm. J. Kuraite-Lasienę ir narį inž. J. Danį, kurie mus supažindino su šia svarbia įstaiga. Čia veikia 7 tautybių informaciniai skyriai: lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, lenkų, vengrų ir čekoslovakų. Jie seka konferencijos eigą, dalina atitinkamą informacinę literatūrą apie žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotose kraštuose, palaiko ryšius su media, kurių atstovai apsilanko, diskutuoja ir informuoja kanadiečius.

I konferencijos posėdžius nei media, nei visuomenė neišsileidžiama. Šis tas sužinoma apie konferencijos diskusijas iš Vakarų delegatų, kurie padaro trumpus pranešimus po įvykių posėdžių. Konferencija vyksta nepasitikėjimo ir nesutarimo atmosferoje. Jei susirinkę žmogaus teisių ekspertai negalėjo susitarti dėl darbotvarkės, tai ką jau kalbėti apie konkrečius nutarimus žmogaus teisėms apsaugoti komunistiniuose kraštuose. Manoma, kad Rytai ir Vakarai žmogaus teisių priežiūros reikalais niekad negalės sutarti, nes toks sutarimas ir jo vykdymas pradėtų griauti Sovietų imperijos pagrindus.

ENVELOPE

MACHINE ADJUSTERS

Rapidly growing envelope company located in a beautiful Central Pennsylvania community is looking for adjusters with 5-10 yrs experience on RA-RH-HD machines. This is a ground floor opportunity with excellent chances for advancement. Supervisory positions are available to qualified individuals. Good salary & benefits. No phone inquiries please. Send resume to:

Phil Sukenik
Human Resource Manager
North American Communication
PO Box 39
Duncansville, Pa 16835
An Equal Opportunity Employer

(19-21)

KASA

Lietuvių Federalinė Kredito Unija

CHICAGO - NEW YORK - ST. PETERSBURG

AKTYVAI 38,000,000 DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:	TAUPYMO CERTIFIKATAI		
	SUMA	TERMINAS	KURSAS
MARQUETTE PARKE 2615 West 71st St. Chicago, IL 60629 312-737-2110	\$500	3 mėn. 6 mėn. 1 metų	9.30% 9.30% 9.75%
Savaitės dienomis: 10:00-6:00 Ketvirtadieniais iki 7:00 Šeštadieniais: 9:00-2:00	-19,999	2 metų 3 metų	10.25% 10.40%
CICERO 1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 312-656-2201	\$20,000 -49,999	3 mėn. 6 mėn. 1 metų 2 metų 3 metų	9.50% 9.50% 9.85% 10.35% 10.50%
\$50,000 ir daugiau - pagal susitarimą			
IRA - 10.0% (metinis prieaugis 10.92%)			
TAUPYMOJI SĄSKAITA - 7.0% (metinis prieaugis 7.25%)			
SKOLINA tik savo nariams žemesniais nuošimčiais ir geresnėmis sąlygomis.			
KIEKVIENA SĄSKAITA IKI \$100,000 APDRAUSTA FEDERALINĖS VALDŽIOS			

New York tel.: 718-441-6799

St. Petersburg: 813-367-6304

PRO ŽIŪRONĄ

ABEJINGUMAS, ar 'meškos' patarnavimas, kai nirstama viduje ar tarpusavyje, o viešumoje man dagiai paplojama, palydint tai siauru šypsniu ir ne tikru komplimentu?

Nėra jokios abejonės, kad LB Kultūros Tarybos premijų įteikimo šventei Clevelande buvo kruopščiai ruošiamasi, dedamos visos pastangos jos pasisekimui. Dalinai tai buvo atsiekta, nes salė tikrai nebuvo tuščia! (... nors vicepirm. kvietimo spaudoje 'mandrappypkinis' kreipinys ne viena rimtai gundė geriau likti namuose...)

Jei visuomenė įvertino KT pirmininkės pastangas savo atsilankymu renginyje, tai gavosi priešingasis išpūdis sekant programą. Laureatai dingo tarp 'svečių' (VIP!) scenoje. Gi jų svarbiausias, \$3000 premijos laimėtojas, net nematė reikalo atvykti jos atsiimti ... Esas 'nerangus' kelionėms ... (Apgailėstautina, be jokio užmetimo, kad rimtų priežasčių pasakoje ne visi laureatai galėjo dalyvauti.) Nebuvo labai juokingas ir '... kairės akies mirktelejimas nuo alatoriaus ...' Čia jau turbūt reakcija tų 'atsilikėlių', kuriems šis-tas tebėra neliečiama, kurie dar tebetiki, kad visa kam yra laikas ir vieta ...

Galutiną tašką dėjo solistė savo laisva(?) laikyvena, bei ne visai tvarkinga išvaizda scenoje. Dešimtmetį atidainavusią - norėtusi matyti jau nebe 'žaliūkės' mergiškutės lygyje. Muzikalinį vertinimą palikus ekspertams - ir eilinis žiūrovas-klausytojas gali tikėtis respekto, priderančio rimtam koncertui, jei programa buvo pristatyta kaip tokia.

Ir kyla klausimas, ar mes jau taip toli įvažiuojame 'jaunystės' kulte, kad net augančių metų srovėje ją 'tebesaugodami' bijome net ir minimalinius reikalavimus statyti? O gal tik tai 'savųjų' tarpe išrinktiesiems nėra reikalo stengtis, ar pasitempti, kai jaučiasi žiūrį žemyn iš Olimpo viršūnių?...

Gal iš tikro mums, eiliniams mirtingiesiems, teikia išversti kišenes?...

Ego

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

Kai maskoliai atnešė Lietuvai vergiją

(2)

V. Domeika

Birželio 15-toji
Atsikėliau prieš 7 val. ryto ir klausiausi užsienio radijo žinias. Vokiečių radijas daugiausia grojo kariškus maršus ir kalbėjo, kad vokiečiai žygiuoja pirmyn; Stockholmo radijas sakė, kad vokiečiai užėmė Paryžių ir koks tai jų karinis dalinys iškilmingu maršu žygiavo pro Prancūzijos "Pergalės Vartus". Ryga skelbė vien tik vidaus reikalus. Prieš 8 val. ryto — nuvykau prokuratūron, norėjau anksčiau atlikti bėgamąjį darbą. Latvių teisininkai buvo pakvietę lietu-

vių teisininkus tą dieną atvykti į Daugpilį ir svarstyti bendrus teisinius klausimus. Aš buvau įtrauktas į važiuojančių sąstatą. Pasikambinau į Vilniaus prokuratūrą Brazinskui, tikslu suderinti į Daugpilį atvykimo laiką. Atsiliepė prok. pad. I. Navickas. Pastarasai man paaiškino, kad tos dienos anksti rytą Nočios ruože didokas bolševikų dalinys peržengė "sieną" ir, įsiveržęs į sargybos būstinę, nužudė pasienio policininką A. Barauską. Navickas dar pasakė, kad prok. Brazinskas, drauge su Apskritis vir-

šininku nuvyko pas bolševikų bazės vadovus aiškinti šį įvykį. Varėnos apylinkės tardytojas Minkūnas irgi išvykęs įvykio vieton.

Pasikalbėjimo turinį tuojau pat pranešiau prok. Kriksčiūnui, pad. V. Bulotai ir Paltanavičiui, o taip pat teisėjams — Vazbiui, Juodelei, Kavaliūnui ir kitiems, kurie buvo atvykę į Teismo Rūmus.

Toji žinia sujaudino visus. Stengėmės įspėti to nužudymo tikslą. Vienintelė aplinkybė, kad bolševikų bazės vadovybė, sutiko drauge su lietuviais vykti į nužudymo vietą, teikė šiek tiek vilties, kad ir čia galėjo būti koks nors nesusipratimas.

Be to, aš žinojau, jog birželio 15, 3 val. po pietų, vokiečių "Kulturverband" ruošia Kaune, žaliajame Kalne, sporto šventę, į kurią turi atvykti vokiečių sportininkai iš Rytrpūsų. Tos šventės buvimas mus šiek tiek apramino, nes manėme, kad vokiečiai žino daugiau už mus. Jeigu jie tikėtusi, kad bolševikai vykdys kokius nors karinius žygius, būtų atšaukę tą šventę.

Išėjęs iš Apygardos Teismo, pamačiau einantį Kultūros Rūmų direktorių Latvėną. Pasiveikines, jam pasakiau apie Barausko nužudymą. Latvėnas sakėsi ateinąs iš Prezidentūros, tenai yra blogesnių žinių, bet kokios tos žinios, man nepaaiškino.

Apie 11:30 val. Teisingumo ministerija, kaip buvo sutarta, atsiuntė prie Apygardos Teismo savo automobilį. Tikėdami, kad visi "nesusipratimai" su bolševikais bus išrišti gera prasme, sėdome į automobilį ir išvažiuavom Daugpilin. Važiavau aš, prok. pad. Krygeris, Tribunolo teisėjas Staškevičius ir dar du teisėjai, kurių pavardžių neprisimenu.

Apie 4 val. po pietų atvažiuavom į Smėlynės pereinamąjį punktą. Čia sužinojome, kad bolševikai yra įteikę ultimatumą ir tas ultimatas priimtas. Dabar visais keliais į Lietuvą žygiuoja bolševikų kariuomenė. Pasiteiravus latvių pereinamajame punkte, buvo paaiškinta, kad latviai nėra gavę jokio ultimatumo. Toji žinia lyg perkūnas pri-trenkė mus visus. Nieko nelaukdami tuojau pat nutarėm grįžti į Kauną. Kelionė "atgal" nebuvo linksma, automobiliu viešpatavo tylą. Visi buvom paskendę mintyse — apie neišvengiamą vergiją, kurios pančiai palies visą kraštą. Visa Europa buvo paskendusi karo liepsnose, todėl sunku pra-

matyti ir įsivaizduoti, ar kada galėsime nusikratyti vykstančios okupacijos.

Pasiekus Uteną, pamatėm nedidelius bolševikų motorizuotus dalinius, kurie iš Utenos miesto važiavo į plentą ir suko Kauno link. Mes nesustodami važiuavom toliau. Taip važiuodami pralenkėme kelius bolševikų karinius dalinius. Atvažiavę į Ukmergę, sustojome klube, kur radome pažįstamus pareigūnus. Jų tarpe radau savo gerą bičiulį prokurorą pad. M. Vambutą. Jie mus informavo apie dienos įvykius. Pirmiausia nurodė, kad tos dienos 12 val. TASS iš Maskvos pranešė, kad lietuviai fašistai Nočios rajone išprovokavo kraujo praliejimą. Iš to vieno galima buvo suprasti, kad bolševikai sąmoningai nužudė pasienietį Barauską. Panašiai jie elgėsi ir su suomiais. Po tariamo "apsaudymo", bolševikai pradėjo karo veiksmus prieš suomius.

Vambutas ir kiti ukmergiškiai buvo įsitikinę, kad bolševikai ateina vien tik tuo tikslu, kad užgrobų kraštą ir jį užvaldyti. Vambutas įkalbinėjo mane, kad jei dar galima, išvažiuoti Vokietijon ir iš tenai stengtis padėti krašte pasiliku-siems. Visų buvo nuomonės, kad tik vokiečiai gali sulaukyti ir išvartyti bolševikus.

Iš Ukmergės važiuavom toliau. Pakelyje pralenkėme dar kelius motorizuotus bolševikų dalinius. Be to, važiuojant iš Ukmergės, pamatėm jau iškeltas raudonas vėliavas, o prie vienos aplūžusios trobeles buvo ištiesta didžiausia raudona vėliava. Tas rodė, kad komunistinis gaivalas iš anksto buvo paruoštas kaip sukurti bolševikus.

Apie 9 val. vakaro pasiekėm Kauną. Ten, kur Savanorių prospektas įsilieja į Laisvės Alėją šaligatviai buvo pilni žmonių, dauguma jų, lyg laidotuvėse, tyliai žiūrėjo kas vyksta, bet buvo ir tokių, didžiujų žydų tautybės, kurie rusų kalbą rėkė sveikindami atvažiuojančius bolševikų karius ir mėtė jiems gėles. Prie Apygardos Teismo atsisveikinom ir vykom savo keliais laukti, ką atneš rytojus.

Nors jau buvo vėlokas laikas, Laisvės Alėja tebevažiavo "klegėjo" bolševikų tankai, o šaligatviuose tebestovinėjo apstulbę kaurniečiai, kurių ne vienas šluostėsi skruostais riedančias ašaras. Ir dabar, beveik 45 metams praslinkus, tie vaizdai primena liūdniausį mano pergyvenimą.

Buvau pažįstamas su švedų atstovu — Westring ir sekretorium — Aoke Skanse. Pastarasai buvo vedęs lietuvaitę. Tą pat vakarą naktį norėjau sužinot kaip "neutralieji" žiūri ir verti-

Kalbos vargai

T. Klyga

Kai jau įsikandam kurią kalbos ydą, tai taip pamėgstam, kad kišam visur į akis įkyrėdami, lyg koks grožio perlas ta dėmė, kartojama kone kas puslapis. Dorą skaitytoją papiktina, o jaunimas ima netikėti, kad tokia "gražiausia, pagarbinta lietuvių kalba"! Niekam nepatinka sunki ir neaiški mintis, kai žodžiai ne vietoj sumėtyti, sakinyvis visai sugadintas.

Pvz tokia "epidemija" mūsų spaudoj įkerojo: **sunkumai!** Lyg angliškas Okei!, visur kišamas. Žinokim, priesaga **-umas** nurodo tik ypatybę, o ne patį daiktą ar dalyką, kaip štai: kas per dienos žydrumas! koks tos žuvies sūrumas! Čia gana aišku, kad negalima "turėti" žydrumą ar sūrumą, kai kalbam apie dieną arba žuvį.

Ogi spaudoj (ne tik eilinė, bet ir žurnaluose, kultūriniam priede) nuolat skaitom: "susidūrė su nemažu sunkumu", "operos rengėjai susilaukė nemažų sunkumų", "šventės ruošos sunkumai buvo nugalėti" ir t.t.

Argi tikėtų tarti: "valgant dešrą susidurta su sūrumu"? Arba: "koncertas praėjo su gražumu" (gražiai)?

Taip anuos ir panašius sakinius pasitaisykim tiksliau ir sklandžiau: mums buvo sunkoka (buvo kliūčių, nepatogu) ... rengėjams būta kliūčių ... šventė praėjo sėkmingai (pavyko, pasisekė).

Šiai ydai yra vaistai: to "sunkumo" visai nebeminti daugiau! (jis telieka apie daiktų svorį kalbant); ant- ra, iš viso venkim **priesagų -umas**, nes tie žodžiai vis mums įlenda, kur nereikia. Pvz. nėra tikslo sakyti: darbą atlikau su malonumu (mielai, maloniai); arba: pasiūvo švarką su gražumu (gražiai); jie išsiskyrė su piktumu (jie piktuoju išsiskyrė). Tad meskim nelemtą **sunkumą** savo kalboj.

na susidariusią padėtį. Man pačiam vykti pas juos, kaip galvojau, buvo jau nesaugu, nes prie svetimų atstovybių slankiojo neaiškos rūšies asmenys. Prašiau vieną pažįstamą studentę, kuri gyveno netoli Westring, perduoti jam mano prašomus klausimus.

Iš pažįstamų sužinojau, kad į Kauną atskrido Maskvos įgaliotinis — Dekanazovas, kuris esąs įgaliotas "patarti" kokia vyriausybė turi būti sudaryta. Patsai ministrų pirmininkas Merkys nuvyko į aerodromą sutikti jį.

(Bus daugiau)

Mielam prieteliui

A. A.

VLADUI DAUTUI

mirus, skausmo prislėgtą žmoną JADVYGĄ,
jos šeimą bei artimuosius giliai užjaučiame
ir kartu liūdime.

Apolina ir Linas
Staškūnai
Danutė ir Rapolas
Valodkai
Stefa ir Jonas
Garlai

Mielam draugui

A. A.

VLADUI DAUTUI

mirus, jo žmonai, mielai draugei, JADV-
GAI, dukrai RITAI su šeima, sūnums AL-
GIUI, DENIUI su šeimomis, RENIUI ir visai
giminei reiškiamo giliausią užuojautą ir kar-
tu liūdime.

Elsa ir Vytautas
Račkauskai
Aldona ir Edas
Bliumentaliai
su šeima

Mylimam vyrui ir tėvui

A. A.

VLADUI DAUTUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo
žmonai JADVYGAI ir vaikams

Stasė ir Jonas
Kazlauskai

KŪRYBA IR MOKSLAS

Premijuotosios Vytauto Alanto novelės Kazimieras Barėnas

"Dirvos" konkursuose premijuotąsias Vytauto Alanto noveles būsiu skaitęs, be abejo, visas, kai jos, vos tik komisijos atrinktos ir apdovanotos, būdavo atspausdinamos savaitraštyje, taigi dar, taip sakant, šiltos. Šitaip perskaitai vieną, o po metų ar gal ir dviejų vėl kitą, ir nesusidarai vieningo įspūdžio, kaip tas konkursinis Alantas visas atrodo, ar tarp tų kūrinių yra koks vienijantis siūlas ar bruožas, kuris lydi juos visus ir būdingas gal tegu ir ne visai šio rašytojo kūrybai, tegu ir vien tik toms kitus autorius nuvaržiusioms novelėms.

Dabar jau kas kita, kai "Vilties" leidykla 1984 m. išleido jas vienoj knygoj, pavadintoj *Gelmių balsai* (238 puslapiai, kieti viršeliai, aplankas D. Šeputaitės-Jurgutienės, V. Alanto portretas — B. Macutkevičiaus, kaina 10 dol.), net šešias "Dirvos" konkursus laimėjusias noveles. Dabar jau matyti, kas jas visas vienija ir kas rašytojui rūpėjo kuriant jas.

Tasai siūlas, kuris apjungia jas visas, yra, sakyčiau, moterys ir vis ne bet kokios. Joms pavaizduoti skirti visi čia sudėtieji kūriniai. Tos moterys savarankiškos, stiprios, dažniausiai laiminčios, kai kam nors ryžtasi, o kai kurios ir pralaiminčios, kai jų siekimams kelią pastoja nenugalimos kliūtys ar kai jų nusistatymai ir siekimai būna nesuderinami su gyvenimo linkme. Vytauto Alanto tos

novelės bus tikras akibrokštas ir kai kurių kritikų šikaltai senamadei idėjai, kad vyrų-motelių santykiuose lemiamas vaidmuo paprastai tenka vyrai. Kai mūsų protėviai dar kuokom ginkluoti vaikščiodavo, tada gal ir vyrai pirmavo. Dabartiniais laikais prievartautojai taip pat dažniausiai yra vyrai, ne moterys... Šiose novelėse moterų pirmaujantis vaidmuo neabejotinas ir nepaneigiamas. Šiose novelėse jos, žinoma, ir sudėtingos, ne vienu kitu brūkštelėjimu charakterizuotos, o leidžiant joms padoriau pasireikšti ir atsiverti. Kai kurių novelių apimtis juk yra 40-50 puslapių, ir jeigu ne tradiciškai noveliškos nelauktos netikėtos pabaigos, galėtum tuos kūrinius ir apysakomis pavadinti vien dėl to puslapių skaičiaus.

Aišku, veikėjauja ir vyrai, kurie vienais atvejais nepajėgia atsispirti prieš moters charakterio tvirtumą, kitais prieš jos logiką, atkaklumą ar moteriškąjį patrauklumą.

Turbūt pati ryškiausia moters laimėjimų drama vaizduoja novelėje "Viskas galėjo ir kitaip susiklostyti". Kai kpt. Gabriūnas kovoją rytų fronte, dėl jo gražiosios žmonelės Aušros varžėsi visokiomis gėrybėmis apsikrovęs policijos valdininkas Rakutis ir agromomas Adomonis. Pati Aušra buvo linkusi į Adomonį. Meilės intrigos su anoniminiais laiškais ir net atentatu prieš Adomonį taip susi-

painioja, kad gal ir dėl to Gabriūnas fronte nebesisaugo kulų ir žūsta. Laisva pasirinkti, Aušra iš Vilniaus ir Lietuvos vis dėlto išvažiuoja su Rakučiu, nes Adomonis ir pinigų neturi ir, bandydamas tą mylimąją, paskelbia jai mitą, kad gal po atentato ir kojos neteksis. Adomonis nešiojasi neapykantą ilgus metus ne tik Aušrai, bet ir visoms moterims. Tačiau tos moters patrauklumą, o gal ir Adomonio visišką ištižimą liudytų novelės pabaiga. Kai Rakučiui darbe nutraukiama ranka, Aušra su trim vaikais atbėga pas Adomonį, kuris ir veda ją. Še tau tasai moters stiprumas!

Stipri ir "Ugly Lithuanian" Ieva Sereikienė, nuolat žeminanti jokių aukštybių nepasiekusį savo vyrą ir reikalaujanti, kad jis sutvarkytų dukterį Kunigundą, kuri susitikinėja su šaltkalvio mokslus einančiu vaikinui ir ruošiasi su juo sukurti šeimą. Per prastas jai atrodo toks žentas. Sereikienė pati išveja tą vaiką, bet tos moters intrigos nueina niekais. Net ir duktė dingsta iš namų, ir skaitytojas vėl nustebinamas, kai Sereikiai gauna dukters laiškėlį ir fotografiją: Kunigunda stovi su savo vyru, juoduku pastorium, ir laiko ant rankų juodą sūnelį.

Ieva Sereikienė, žinoma, nupiešta atviriau už aną Aušrą Gabriūnienę-Rakutienę-Adomonienę. Anoji žymiai romantiškesnė, kaip

Vytautas Alantas — jam direktoriaujant Vilniaus Miesto Teatre. Portretą piešė Vilniaus dail. B. Macutkevičius.

gal ir dera meilės istorijoje, ir elgesiu ir pokalbiuose neparodo kaip reikiant ragučių. O Ieva — tikra kombinatorė, dar viena originali Pikčiurnienė ar motina Vingienė mūsų literatūros neigiamų moterų galerijoje. Ėda ji savo vyrą kaip reikiant. Tiesa, ji, šiočia tokia bajoraitė, šiek tiek buvo kilstelėjusi savo vyrą Lietuvoje. Tačiau, Dieve, apsaugok nuo tokių moterų!

O tasai jos niekinamasis Sereikia, tikras vargšas jau senstelėjusios Ievos namuose, pozityvus ir gyvenimiškas žmogus. Jis už dukterį ir jos pasirinkimą. Bet ką gi jis prieš tokią tuštybės pilną pasiutbę padarys? O jo originalumas, rodos, labiausiai reiškiasi tuo, kad, su žmona pasiginčijęs ar jos tiradų prisiklausęs, pats vienas sau šūkteti: "Šunbajorė! Niekaprotė! Tulžienė! Kreivaklė! Pikeiva!", o paskaito dar ir iš užrašų rinkinių plūstamų žodžių: "Vištaprotė! Kvakna! Nevala! Skretena! Trėla! Klepeta! Rėkla! Suoslė! Krioka! Netikša! Kyra! Skėtra! Švankšlė!" Paskutinis jo žodis: "Akušerė!", nes kadaise tokia profesiją turėjo ta bajoraitė Ievutė. Įdomus vargšas. Visas to niekinamojo žmogaus atpildas, kad jis, tarytum atsikeršydamas, giminytę su juodukais liudijančią fotografiją pamatęs, susijaudinusiai ir mirti norinčiai žmonai prasiarė: "Kam čia mirti, pirma anūką pakrikštyk". Gal Sereikis, o gal ir pats V. Alantas jo lūpomis dar pridėda tai pralaimėjusiai raganai: "Matai,

mes, lietuviai, esame labai dosni tauta. Danugeliui pasaulio tautų mes davėme savo kraujo, štai, dabar bus gavę ir negrai. Tur būt, tokia kolekcija bus pilna..."

Novelė "Karalaitė Gaudimantė" liudytų, kad Vytautas Alantas vis paieško savo kūrybai siužetinio įvairumo. Kai kas ir šiuose kūriniuose vyksta Lietuvoje, gal daugiau kas jau Amerikoje, kur ir paties rašytojo gyventa nemaža metų. Tačiau artima jam ir senoji Lietuvos praeitis. Jeigu net būtume neskaite praities temomis sukurtų novelių, kurių ne viena jau buvo atspausdinta, tai kaip tikras milžinas švystelėtų prieš akis "Šventaragis", tas didžiulis dviejų tomų romanas, kuris primygtinai primintų, kad V. Alantas stipriai domisi Lietuvos praeimi, ieškodamas ten tautinių idėjų.

"Karalaitė Gaudimantė" — tai istorija Lietuvos didžiojo kunigaikščio ar karaliaus Traidienio dukters, kuri politiniais sumetimais turėjo ištekti už Mozūrijos karaliaus Boleslovo, bet po išleistuvių balius sugundė rikį Rainį kartu praleisti naktį. Tačiau toksai įvykis reiškia, kad rikis neteks galvos, o karalaitė garbės. Nei karalius, nei Gaudimantės dėdės vis dėlto nepajėgė būti politiškai gudresni už tą atkaklią merginą. Ji laimėjo, nors jos tas mylimasis netrukus turėjo žūti.

Kaip romantiška istorija, "Karalaitė Gaudimantė", be abejo, įdomi, ypač kaip moters sugebėjimas suprasti (Nukelta į 6 psl.)

VYTAUTAS ALANTAS šeimoje. Iš kairės jaunesnysis sūnus Ginas, anukė Laura, Vytautas Alantas su žmona Irena ir vyresnysis sūnus Algis.

VYTAUTO ALANTO NOVELĖS...

(Atkelta iš 5 psl.)

politines galimybes. Vyt. Alantas ta novele lyg ir teigtų, kad anuometinėje politikoje ne vien vyrai svėrė, bet ir moterys, nors istorija ir užmiršo jų vardus ir nuopelnus.

Likusios trys istorijos taip pat įdomios ir, sakyčiau, perdėm alantiškos. Jis mėgsta vaizduoti rašytojus, menininkus, kurie, rodos, išsiskiria iš paprastų mirtingųjų savo psichofizine natūra.

"Gelmių balsuose" susitinkame su tokia tragiška dailininkė Napalės Vilmantienės figūra. Menuose ji nepasiekė ypatingų aukštybių, kaip buvo svajojusi, ir pagaliau dažnas degtinės stiklas tarytum turi apmalšinti nepasitenkinimą savo gyvenimu. Susitikusi su jaunystės meile, galutinai suirzta ir pasiskandina, prieš netekdama sąmonės jūroje pagyvendama dar alantiška svajone, kad "Jūratės gintariniuose rūmuose iš tikrųjų jau jos laukia paruošta, gėlėm iškaišyta menė, ir ji aiškiai pamatė, kaip Jūratė ir žalčių karalienė Eglė moja jai iš pilies bokšto, o tarp jų stovi penkerių metų berniukas", tas pats, kuriam nebuvo leista gimti — abortu Natalė atsisakė jį.

Ypač dramatiška yra "Šachmatų partija su giltine" novelės istorija. Sovietiniame saugume tarnaujantis Ramotas kaltas, kad turėjo žūti jo žmonos brolis. Viršininkas Mnogojedovas dar pareikalauja, kad jis sektų su pagrindžiu ryšį palaišančią savo žmoną ir pranešintų jam. Visada laimėdavęs šachmatų partijas, Mnogojedovas tą paskutinę pagaliau pralaimi ir ta proga gauna mirtiną Ramoto smūgį. Atrodo, ir šįkart laimėjo moteris, kuri norėjo susigrąžinti tegu jau ir labai giliai įklampusį savo vyrą. Žinoma, novelė sukirpta pagal patriotinio realizmo dėsnius. Kai kuriems skaitytojams gal ir ne kažin kaip bus aišku, ar Ramoto "grįžimas" pajėgė nuplauti jo išdavystes. Jis ir Mnogojedovą bus užmušęs gal ir ne žmonos saugumu susirūpinęs, o savo kailiu.

Knyga baigiama romantiška meilės istorija "Mėnėsienos siuita Baublio paunksmėje". Čia ir muzikai atitenka nemažas vaidmuo, ir pasakojimai apie Dionizo Poškos Baublį daro poveikį, gal ir vasaros oras, kad Vasiūnas ir jaunoji Rama įsimyli. Net ir merginos motinai nebepasiseka suardyti tos meilės. O čia taip pat sprendimas priklausė moteriai.

Jau minėjau, kad novelių

Los Angeles lietuviai

Rūta Sakienė

GEN. ST. RAŠTIKIO LAIDOTUVĖS

Gegužės 2 d. naktį, greitąja pagalba iš savo buto nuvežtas ligoninėn Los Angeles mieste, širdies smūgio ištiktas, sulaukęs 89 metų amžiaus, mirė nepriklausomos Lietuvos kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis. Palaidotas gegužės 7 dieną Los Angeles Šv. Kryžiaus kapinėse.

Generolas ir Ponia Raštikiai dėlei amžiaus naštos ir pasilpnėjusios sveikatos jau eilę metų veik nedalyvavo lietuviškame veikime, bet losangeliečių nebuvo užmiršti. Organizacijos ir pavieniai asmenys, kiek sąlygos leido, juos lankydavo, siūsdavo sveikinimus švenčių progomis, kviesdavo į

apimtis nemaža. O tai leidžia rašytojui iš visų pusių pažiūrėti į savo veikėjus, kad jų fiziniai ir dvasiniai paveikslai išeitų kuo pilnesni. Kai jis leidžia tiems savo herojams kaip reikiant apsvarstyti kitų ir savo padėtį irėjimus, ir dialogai nėra vien tik plikoki burbėlėjimai su sveikas ir su diev, bet kartais per juos išryškėja dramatos.

Žinoma, Vytautas Alantas gal ir nebebūtų tikras Alantas, jei savo kūrinį veikėjams ir čia neleistų įsižiūrėti į Vilniaus panoramą, tokią mielą jam ir skaitytojui vienaip ar kitaip pažįstamą iš kitų jo kūrinių, arba jei kurio jų galvoje nešmėkštelėtų žalčių karalienė Eglė, Jūratė, karalius Gediminas ir kiti lietuviški istoriniai ar mitologiniai vardai. Mėgsta jis ir retesnių žodžių pasiieškoti (štai kad ir tokių kaip: mainavas, mutniau, nerimaila, amžindie, aprėpnia, atliepa, nuosmelkis, o to pastarojo net ir didysis Lietuvių kalbos žodynas neturi, vadinasi, rašytojas bus atsinešęs jį iš gyvosios Lietuvos), kurie, sakyčiau, praturtina ir šiaip pakankamai žodingus kūrinius. Tegū ir tie Sereikio surinktieji žmonai apibūdinti keiksmažodžiai — tikras aruodas jų, tik semk visa sauja ir keikis, kai pyktis suima!

Skaitytojui šioje knygoje bus pasitarnavęs ir Baly Gražulis: joje įdėtas kelių puslapių jo straipsnis apie Vytauto Alanto novelistiką. "Gelmių balsai" jau yra jau septintoji jo novelių knyga, taigi nemaža duoklė atiduota tam vadinamajam mažajam prozos žanrui. Dėl to ir žvilgsnis į tą kūrybinę duoklę padės skaitytojui susigaudyti visoje jo novelistikoje.

K. Barėnas

renginius ir minėjimus, už ką jie visuomet maloniai raštiškai padėkodavo.

Žiniai pasklidus apie gen. Stasio Raštikio mirtį, kelios organizacijų atstovai šeštadienio rytą susirinko laidotuvių eigos ir pareigų pasiskirstymo pasitarimui. Šį susirinkimą sušaukė Aleksandras Dabšys, artimas Raštikių draugas ir globėjas, kuris ir apsiėmė būti laidotuvių organizatorium ir vadovu.

Rožinis, į kurį susirinko pilnutėlė Šv. Kazimiero bažnyčia, parapijos klebonui kun. dr. A. Olšauskui vadovaujant, atkalbėtas pirmadienio vakare. Tiek rožinio metu, tiek ir per laidotuvių mišias giedojo solistai Jantina Čekanauskienė, Rimtautas Dabšys ir Antanas Polikaitis. Prie vargonų komp. Bronius Budriūnas. Į dėdės laidotuves iš San Francisco atvyko velionio sesers dukra Rasa Juknelytė.

Paprastai mūsų kolonijoje yra priimta atsisveikinimo ir užuojautos kalbas skaityti prie karsto kapinėse. Šį kartą, atsižvelgiant į silpną p. Raštikienės sveikatą, klebonui sutikus, pagrindinės kalbos buvo pasakytos bažnyčioje tuo po rožinio. Pirmiausia diplomatinės tarnybos ir savo vardu žodį tarė gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, po jo — karių vardu ramovėnų pirm. Z. Korius, visų ALTui priklausančių organizacijų vardu pirm. inž. Antanas Mažeika ir visuomenės vardu LB Vakarų Apygardos pirm. Rimtautas Dabšys. Visi kalbėjo santūriai, suglaustai, rasdami tinkamų ir gražių žodžių tiek velioniui, tiek likusiems liūdėti. Šis laidotuvių apeigų tvarkos pakeitimas susirinkusiems padarė labai gerą įspūdį. Atsižvelgiant į daugumos laidotuvių dalyvių vyresnį amžių ir silpnąją sveikatą bei kapinėse dažniausiai labai karštai kepinančią saulę, reikėtų tikėtis, kad naujasis parapijos klebonas A. Olšauskas

Ramovėnai, šauliai ir skautai įneša gen. S. Raštikio karstą į Šv. Kazimiero bažnyčią.

ir toliau sutiks parinktiems kalbėtojams leisti bažnyčioje tarti užuojautos ir atsisveikinimo žodį.

Rožinio ir laidotuvių metu, be daugybės losangeliečių lietuvių, dalyvavo uniformuoti organizacijų nariai su vėliavomis. Karstą nešė ramovėnai, skautai ir šauliai. Buvo įneštos gen. Raštikio atsiminimų knygos, kurios bus organizacijų pirmininkų pasirašytos ir padėtos lietuvių archyve Chicagoje, kur lauks nepriklausomybės atgavimo.

Garbės sargyboje pasikeisdami stovėjo ramovėnai, tautiniais rūbais pasipuošusios birutietės, šauliai ir skautai. Laidotuvių mišias koncelebravo parapijos klebonas A. Olšauskas, prelatas V. Bartuška ir svečias jėzuitų kunigas A. Saulaitis. Į tolimas Šv. Kryžiaus kapines karstą sekė septyniolika šimtų mašinų. Kapinėse apeigas atliko prel. V. Bartuška. Susirinkę sugiedojo giesmę Marija, Marija ir Lietuvos himną. Velionio našlė užpylė ant karsto sauja lietuviškos žemės, birutietės padėjo po rožės žiedą.

Iš kapinių daugumas grįžo į Šv. Kazimiero parapijos patalpas, kur losangelietės moterys, birutiečių vadovaujamos ir organizacijų paremtos, didžiąją salę paruošė polaidotuviniui pabendravimui su velionio našle ir artimaisiais. Susirinko virš šimto žmonių. Čia turėjo proga išreikšti užuojautą p. Raštikienei ir šeimai, bei su velioniu susirinkusiems prisiminimus pasakoti visa eilė organizacijų atstovų bei pavienių asme-

nų. Ponia Raštikienė, labai sujaudinta, bet tvirtu balsu, visiems nuoširdžiai padėkojo. Po kalbų, prel. V. Bartuškai palaiminus gėlėmis ir žvakėmis papuoštą, gausiai užkandžiai ir pyragais apkrautą stalą, visi galėjo užkasti ir atsigaiivinti. Po valandėlės, atsisveikinę su p. Raštikiene, dalyviai skirstėsi namo, su tinkama pagarba amžinybėn išlydėję dar vieną mūsų trumpos, laimingos nepriklausomybės simbolį — generolą Stasį Stasį Raštikį.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus valdyba pirmame šios kadencijos posėdyje, įvykusiame gegužės 5 d. pareigomis pasiskirstė sekančiai: Rūta Sakienė — pirmininkė, Jonas Petronis — vicepirmininkas, Pranas Dovydaitis — vicepirmininkas parengimų reikalams, Ramūnas Bužėnas — išdinininkas ir Vytautas Šeštakas — sekretorius.

Skyriaus valdyba planuoja surengti šiuos renginius:

Liepos 14 d. — gegužinė po stogu Tautiniuose Namuose,

Rugsėjo 8 d. — Tautos šventės minėjimą — pietus Tautiniuose Namuose,

Spalio 19 d. — Dirvos balio Tautiniuose Namuose,

1986 m. vasario 9 d. — solistės Reginos Žymantaitės-Peters koncertą Šv. Kazimiero parapijos salėje.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST
To work & live in a small congenial community.
PHYSICAL THERAPIST
100-bed acute care community hospital with home health department is seeking full-time or part-time Therapist(s). Salary negotiable/benefits excellent. Northwestern Penna. historic community located approximately 100 miles from Pittsburgh, Cleveland, and Buffalo. Contact the: Personnel Office TITUSVILLE HOSPITAL, 406 West Oak Street, Titusville, Penna. 16354. (814) 827-1851.
Equal Opportunity Employer

OCCUPATIONAL THERAPIST & PHYSICAL THERAPIST

Erie County Board of Mental Retardation & Developmental Disabilities is seeking licensed therapists to provide services to persons having mental retardation or developmental disabilities. Send resume to: Al D'Elorre, Erie County Board MR/DD 4405 Galloway Rd. Sandusky, Ohio 44870.

JOURNEYMEN WEB OFFSET HEATSET

4 COLOR PRESSMEN

For growing North Florida printer. Call TOM HORNBuckle.

THE PRINTING HOUSE

904-575-0156

(21-25)

Atsisveikinant su a. a. gen. S. Raštikiu. Našlė Elena Marija Raštikienė ir giminaitė Rasa Juknelytė.

PREMIJŲ ŠVENTĖS ISPŪDŽIAI

Aurelija Balašaitienė

Jau penkeri metai, kaip sėkmingai ir energingai veikia JAV LB Kultūros Taryba, vadovaujama Ingridos Bublienės. Kasmet skirtinguose miestuose įvairių kultūros sričių darbuotojų pagerbimas ir apdovanojimas yra išgarsintas įvykis, sujungiantis visuomenę ir iššaukiantis didelį dėmesį. Pirmoji premijų šventė, įvykusi Clevelande prieš penkeris metus, buvo labai įspūdinga ne vien savo naujumu, bet ir laureatų asmeniškų dalyvavimu. Deja, šiais metais tuo pasidžiaugti negalima. Seštadienio vakare Dievo Motinos parapijos salėje susirinko tikrai didelis būrys svečių, sekusių kvietimus ir skelbimus su laureatų nuotraukomis. Tai retas įvykis, kada į vieną vietą suvažiuoja nusipelnę menininkai, poetai, filosofai, muzikai ir kiti kultūros kūrėjai. Į Tarybos kvietimą spaudoje, kad ateitų ir 'kurti ir akli', galima būtų žvilgtelėti su rimtimi: kurtiems nebuvo nuostolio, nes nebuvo poeto Nykos-Nyliūno lakaus žodžio; akli tik būtų nematę nuolat matomų asmenų susibūrimo scenoje, kurių tarpan pateko keli atvykę laureatai.

Ingrida Bublienė trumpu žodžiu, už ką jai reikia pareikšti padėką, šventę atidarė ir pakvietė Tėvynės Garsų ra-

dijo valandėlės vedėja Juozas Stempužis vadovauti programai. Sekančiu programos punktu buvo Tarybos vicepirmininko V. Mariūno kalba, kurios turinį sudarė Tarybos veiklos apžvalga ir Draugo kultūriniam priede atspausdinto straipsnio ištraukos skaitymas. Juozas Stempužis, pabrėždamas literatūros premijos svarbą, paminėjo buvusius

JAV LB Kultūros Tarybos pirm. Ingrida Bublienė, atidarant premijų šventę.

V. Bacevičiaus nuotr.

trijų tūkstančių dolerių premijų laureatus: K. Bradūną, J. Jankų, G. Kazokiene, K. Barėną ir A. Nyką-Nyliūną. tuo pabrėždamas, kad Taryba kreipianti dėmesį į viso laivo pasaulio lietuvių. Jury komisijos pirm. Adolfas Merkelis perskaitė premijos paskyrimo aktą, kuriame buvo pabrėžta, kad premijuojamas 'geriausias' 1984 metų literatūros kūrinys. Cia negalima nepadaryti pataisos primenant, kad premija buvo skirta ne geriausia iš visų 1984-tais metais išleistų kūrinių, bet geriausia iš PRISIŪSTŲ! Taryba turėtų atsižvelgti į konkurso taisykles ir tiksliau performuluoti premijų paskyrimo aktą, kad jis būtų arčiau gyvenimo tikrovės. Juk iš spaudoje paskelbtų konkursui prisiųstų literatūros kūrinių ži-

noma (po penkias knygas ir po vieną rankraštį), kad jie tesudarė mažumą pasirodžiusių knygų. Literatūrinė premija šiais metais paskirta poetui A. Nyka-Nyliūnui už rankraštį 'Žiemos teologija'. Laureatui skirtą plaketę ir čekį Ingrida Bublienė ir LB KV pirm. dr. A. Butkus įteikė dr. J. Girniui. Publikai buvo sunku nuslėpti nusivylimą dėl poeto-laureato nebuvimo, tuo labiau, kad priežastis - anot dr. Griniaus - esanti ta, jog poetas esąs 'nerangus' ir nemėgsta keliauti. Dr. Girnius trumpai paaiškino, kad Nyka-Nyliūnas savo poezijoje nedėsto filosofijos, tik ieško atsakymo į klausimą: kokia žmogaus gyvenimo prasmė žemėje?

Toliau dr. Butkus sveikino laureatus ir džiaugėsi, kad Taryba ir jos pirmininkė Ingrida Bublienė pajėgė premijų šventes išpopuliarinti, pareikšdamas padėką ir Tarybai, ir Lietuvių Fondui už premijų finansavimą. Deja, niekur nebuvo prisiminta, kad bet kokio kultūrinio bei visuomeninio veikimo išpopuliarinimas yra galimas tik per visada pamirštamą lietuvišką spaudą ...

Dailės premija, paskirta New Yorke gyvenančiam skulptoriui Vytautui Kašubai, buvo perduota jo giminaičiui dr. Romui Kašubai, kuris šiltu, trumpu žodžiu padėkojo už savo dėdės pagerbimą. Lietuvių Fondo premijos čekį įteikė Milda Lenkauskienė, Fondo įgaliotinė Ohio valstijoje.

Muzikos premija šiais metais teko dirigentui muzikui Vytautui Marijošiui, kurio pasirodymo laukė daugelis cleve-

SVEIKINAME
MŪSŲ
TAUTINĖS
KULTŪROS
DARBĖJUS

Premijų šventės laureatai, kultūros tarybos nariai ir svečiai. Sėdi iš kairės: J. Kapočius, M. Lenkauskienė, dr. J. Girnius, dr. E. Vaišnienė, Ed. Meilus, I. Bublienė, dr. A. Butkus. Stovi: A. Markelis, D. Lapinskas, V. Mariūnas, J. Stempužis, P. Kilius, kun. G. Kijauskas ir dr. R. Kašuba. V. Bacevičiaus nuotr.

Ingrida Bublienė, JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė, įteikia premiją Liet. Enciklopedijos leideiui J. Kapočiui.

V. Bacevičiaus nuotr.

landiečių. Deja, laureato sveikatai gerokai pašlijus, jo sveikinimus, linkėjimus ir laišką perskaitė žavi, gyva ir savo tėvo stiprią asmenybę primnanti dukterėla Marijošiūtė-Vaišnienė. Anot V. Marijošiaus laiško, jis savo vieton atsiuntęs savo pirmąjį 'opus' - vyriausią dukrą. Dekodamas už dėmesį ir premiją, laureatas pareiškė, kad būtų buvę prasmingiau premijos pinigus skirti naujos kūrybos skatinimui, todėl jis gautos premijos sumą skiria per pusę Lituanistikos Katedrai ir Muzikologijos archyvu.

Toliau buvo įteiktos premijos už geriausias radijo programas: Genovaitei Plukienei, Kalifornijos lietuvių radijui, ir Eduardui Meilui iš Naujosios Anglijos, už birželio trėmimų minėjimo programą anglų kalba. Taip pat premija buvo duota S. Smežienei, Hot Springs, Ark., už radijo programą 'Leiskit į Tėvynę'. Įsidėmėtinas buvo jaunos kartos veikėjo Eduardo Meilaus padėkos žodis, kuriame jis jaunąją išėivijos kartą vadina mūsų tautos atžalynu, kuris perims darbą iš vyresniųjų. 'Padėkite jaunimui, nekritikuokite už jų klaidas kalboje. Mes čia turime nepaprastai puikias sąlygas kalbėti už mūsų tylinčius tautiečius Lietuvoje'.

Teatro premija buvo įteikta kompozitoriui-režisieriui Dariui Lapinskui. Tai produktyvi, darbšti asmenybė, suke-

lanti karštą kontraversiją savo naujų garsų ir saskambių ieškojimu. Jis ne visiems patinka kaip kompozitorius, bet jo veržlumo, kūrybinių jėgų ir tam tikro pionieriškumo nuneigti negalima. Tik laikas parodys, ar Lapinsko muzika yra mus peraugusi, skambanti sekančio šimtmečio garsais. Negaišdamas laiko tradicinėms padėkos kalboms, Lapinskas su jam charakteringu humoru ir ironija - anekdotiškai išreiškė savo jausmus. 'Vienas garsus režisierius pasakė, kad teisybė scenoje yra didelė blogybė, nes ji suvaržo kūrybą ir fantaziją. Dievas Kūrėjas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą ir Jis baudžia tuos, kurie yra nekūrybingi ir be fantazijos ...'

Juozas Kapočius, monumtalinės Lietuvių Enciklopedijos leidejas, savo premiją priėmė su originaliu humoru. 'Si premija priklauso ne man vienam, bet ir tiems, kurie su manim dirbo. Aš tik pasilauksiu čekio'. Dr. Juozas Girnius padėkojo už premiją ir pareiškė 'aš neatvykau kaip kūrėjas, tik kaip kultūros darbuotojas'.

Po to sekė naujo LF Tarybos pirmininko Povilo Kiliaus žodis, kuriuo jis skatino laureatus ir toliau tęsti literatūros, meno, teatro ir kitą kūrybinį darbą, o plačiąją visuomenę kvietė galimai daugiau prisidėti prie LF augimo. Fondui (Nukelta į 8 psl.)

Juozas Stempužis, Tėvynės Garsų radijo redaktorius, pravedęs premijų šventę.

V. Bacevičiaus nuotr.

Dalis svečių premijų šventėje.

V. Bacevičiaus nuotr.

Aleksandras Merkelis

Bėgant nuo bolševikinio teroro...

DP PROBLEMA

1949 m. vasarą pabaigiau rašyti Hanau lietuvių stovyklos istoriją ir ją įteikiau paskutiniam Hanau Lietuvių Bendruomenės pirminkui Aleksandriui Survilai (1896-1958). Ką jis su Hanau Lietuvių stovyklos istorija (ar vykdamas į JAV atsivežė, ar paliko Hanau), nežinau. Ir aš buvau pamiršęs, kad tokią istoriją parašiau. Bet betvarkydamas savo archyvą, netikėtai užtikau spaudai paruošto rankraščio nuorašą:

A. Merkelis, Hanau Lietuvių stovykla 1945-1949. Hanau, 1949 m.

Tai gana didokas rankraštis. Prieš pradėdant pasakoti Hanau Lietuvių sto-

vyklos istoriją, yra didelė įžanga: DP problema (ano metu vieno iš didžiųjų problemų); Kas mes esame (Trumpai peržvelgiama Lietuvoje rudojo teroro istorija); Tarp Skillos ir Charibdės (Kodėl bėgome į Vokietiją); Kur aš nukeliausiu... (Per Vokietiją bomboms iš lėktuvų krintant). Džiaugsmas virto nerimu (Kai Vokietija tapo padalinta į keturias zonas, alijantams raginant grįžti į gimtuosius kraštus).

Tai buvo anais, 1945 metais, kai baigėsi antrasis pasaulinis karas. Šiame gegužės mėnesį sukako 40 metų.

Paskutinis pasaulinis karas (1939-1945) didžiausias ir baisiausias, kokį bet kada žmonijos istorija žino. Šis karas išžudė daug milijonų žmonių, daug padarė besveikačių, nebegalinių užsidirbti duonos, sugriovė daugybę miestų ir kaimų, ir milijonai žmonių liko be pastogės ir turto, sunaikino neįkainojamas šimtmečiais sukurtas kultūros vertybes. Šio baisiojo karo pasėkoje daug Europos valstybių, jų tarpe ir Lietuva, neteko laisvės, ir milijonai žmonių įvairiausiomis aplinkybėmis buvo išguiti iš savo tėvynių vargu, skurdui ir kančioms.

Šio baisaus karo pasėkoje atsirado nauja kategorija žmonių — DP (Displaced Person, Personnes Deplacees) — išvietintieji žmonės.

Kurios jėgos tuos žmones išrovė iš gimtosios žemės, ir nusviedė į svetimus kraštus skaudžiam likimui? Kurios priežastys privertė tiek daug žmonių palikti savo mieląją tėvynę, ir klaidžioti dygliuotais tremtinio keliais nesvetingose šalyse?

Vieni iš paženklintų DP raidėmis žmonių buvo prievarta iš savo krašto išvaryti ar išvežti priverstiniais darbais. Kiti buvo priversti iš savo krašto kitur bėgti, gelbėdami savo gyvybę. Tai politiniai pabėgėliai (refugee).

Žmonių trėmimas iš savo tėvynės žinomas jau nuo pačių seniausių laikų. Apie tai plačiai kalbama ir Biblijoje. Ir mūsų tauta trėmimus žino iš pat žilos senovės. Kryžiuočių ordinas iš užgrobtų Lietuvos žemių varė žmones į vakarus, Rusiją lietuvius trėmė į Sibirą. Istorijoje galima būtų sužymėti daug trėmimų faktų. Tačiau platesniu mastu žmonių trėmimai prasidėjo pirmojo pasaulinio karo metu, ir aukščiausią savo laipsnį pasiekė šio pastarojo karo metu.

Taip pat jau nuo žilos se-

novės žmonės dėl politinių, religinių ar rasinių persekiojimų buvo verčiami iš savo krašto bėgti ir kitur prieglaudos ieškoti, kad išsaugotų savo laisvę ar net ir gyvybę. Daugiausia žmonių iš savo tėvynės privertė bėgti 1917-1918 m. bolševikų revoliucija. Tuomet iš Rusijos, gelbėdami savo gyvybę, pabėgo per 2,000,000 žmonių.

Išvietintų žmonių problema aštriausia savo forma iškilo 1945 m., tuoj po antrojo pasaulinio karo. Tuoj po šio karo Vokietijoje ir jos buvusiuose okupuotose kraštuose buvo 16,500,000 išvietintų žmonių. Daugumas jų buvo prievarta darbams išvežti į Vokietiją ir jos buv. okupuotus kraštus. UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) tuoj pradėjo repatriavimą į jų kilmės kraštus, dar buvo likę 2,400,000 DP.

Vokietijoje 1,508,900 DP buvo šių tautybių: lenkų 815,000, sovietų 405,600, Baltijos kraštų gyventojų 121,300, jugoslavų 61,600, žydų ir kt. 104,300.

Austrijoje 539,000 DP buvo šių tautybių 3,200, sovietų 1,400, žydų, vokiečių ir kt. 467,000.

Italijoje 180,000 DP buvo šių tautybių: jugoslavų 6,600, lenkų 1,900, sovietų 800, Baltijos kraštų gyventojų 300 žydų ir kt. 171,000.

Kitur 167,500 DP šiuose kraštuose: Prancūzijoje — 96,000, Belgijoje — 10,400, Norvegijoje 33,000, Danijoje 12,600, Šveicarijoje 16,300.

1945 m. spalio mėnesį Europoje buvo 924,000 lenkų, 408,200 sovietų piliečių, 125,000 Baltijos valstybių piliečių, 114,500 jugoslavų ir 294,100 žydų bei kitokių DP.

DP įvairiausiomis priemonėmis buvo skatinami namo grįžti, nes ši priemonė buvo laikoma geriausia jų įkurdinimu. 1945-1947 m. spalio mėn. toks buvo DP judėjimas: lenkų įkurdinta 643,163, liko 281,437; sovietų piliečių įkurdinta 381,691, liko 26,509; Baltijos valstybių piliečių liko 170,858; jugoslavų įkurdinta 41,928, liko 79,062. Lenkijos ukrainiečių liko — 50,235; žydų liko 183,299, kitų liko 41,200.

Po dvejų metų smarkios grąžinimo akcijos 1947 m. spalio mėn. dar buvo likę 1,651,000 DP, iš kurių Vokietijoje stovyklose 565,000 ir ne stovyklose 187,800; Austrijoje 398,600; Italijoje 79,600; kitur 420,000.

DP, negalinčių grįžti į savo svetimų užgrobtus kraštus, problema buvo vie-

na iš pačių didžiausių ir aktualiausių pasaulinių problemų. Jos aktualuma didino ir ta aplinkybė, kad išvietintų žmonių skaičius nemažėjo, bet didėjo. 1947 m. rudenį Indijoje, prasidėjus pilietiniam, karvi atsirado milijonai pabėgėlių. Nors "geležine uždanga", skirianti vakarų demokratinių pasaulį nuo rytų totalitarinės vergijos ir labai sandari, tačiau ir pro ją prasprukti vis dėlto pasisekdavo nemažam skaičiui žmonių, gelbėjančių savo gyvybę.

Tos tautos, kurios atgavo laisvę ir gali savo gyvenimą rikiuoti Atlanto Chartos dvasioje, savo išvietintųjų žmonių susilaukė, ir jie įsijungė į kūrybinį darbą. Deja, dar yra daug tautų, kurios kenčia žiauriai rytų totalitarinio režimo vergiją, ir jų žmonės blaškosi po įvairius pasaulio užkampius, ieškodami prieglaudos, kur galėtų vėl pradėti normalesnį gyvenimą. Viena iš tokių tautų yra ir mūsų tauta. Dėl savo ypatingos geopolitinės padėties, būdama ant didžiojo Rytų-Vakarų kelio, lietuvių tauta daugiau ar mažiau buvo skaudžiai paliečiama visų didžiųjų Europos įvykių. Tačiau skaudžiausiai ji buvo paliesta šio karo. Šešerių metų laikotarpyje jai buvo lemta išgyventi tris okupacijas, kurių pastaroji nežinia kada dar baigsis. Šio baisaus karo pasėkoje lietuvių tauta ne tik neteko nepriklausomos valstybės, bet jos žmonės okupantų naiki-

nami ir iš savo krašto blaškomi. Šiandien lietuvių tautos žmonės išblaškyti po platųjį Azijos ir Europos žemyną, nuo Šiaurės Ledinuotojo Vandenyno ligi Atlanto krantų, pradedant šaltuoju Sibiru, baigiant karštosios Afrikos dykumomis.

Lietuviai tremtiniai, kaip ir kiti DP Vakarų Sąjungininkams sudarė nelengvai išsprendžiamą jų tolimesnio likimo, ypač įkurdinimo problemą. Apie DP plačiai politiko buvo kalbama ir spaudoje rašoma, ir ne visuomet jiems palankiai. Sovietų Sąjunga, dėl kurios režimo, daugiausia yra kilusi DP problema, reikavo DP grąžinti į jų gyventuosius ir jų gyvenamus kraštus, ir tuo būdu, esą, DP problema greičiausiai ir lengviausia bus išsprendžiama. Žinoma, tuo būdu ši problema būtų greičiausiai ir lengviausiai, bet sykiu ir žiauriai išspręsta. Tačiau sovietų siūloma linkme DP problemos spręsti jau negalima ir dėl tų principų, kurie paskatino Ameriką ir Didžiąją Britaniją pradėti karą prieš totalinius režimus ir tiraniją. Sovietų Sąjungos ir jos satelitų siūlomos DP problemos sprendimas prieštarautų Atlanto Chartos ir kitoms žmonijos laisvės ir tautos laisvos apsisprendimo deklaracijoms, kurios yra didieji kelrodžiai iš pokarinio chaoso į harmoningą tarpusavį tautų sugyvenimą.

(Bus daugiau)

"Amber Holidays"

1985 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

RUGPIUČIO 21 — 10 DIENŲ

LIETUVOJE — \$1,675.00

Gegužės 27	— \$1389.00	Rugpiučio 6	— \$1698.00
Birželio 10	— \$1692.00	Rugsėjo 3	— \$1679.00
Birželio 19	— \$1401.00	Rugsėjo 18	— \$1212.00
Liepos 17	— \$1514.00	Rugsėjo 23	— \$1173.00
Liepos 22	— \$1706.00	Spalio 1	— \$1279.00
Liepos 31	— \$1465.00	Gruodžio 26	— \$1309.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

[Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Tautinių šokių "Tryptiniui" 35 metai

Emilija Čekienė

Lietuviško gyvenimo judėjimas reiškiasi įvairiais būdais. To judėjimo veiklos aprašymais mirga mūsų spaudos puslapiai. Vieni renginiai daugiau visuomenės dėmesio patraukia, kiti mažiau. Tačiau vienas iš didžiausių lietuvių renginių pasirodo didžiosios tautinių šokių šventės. Tai reikšmingiausia šventė todėl, kad ji daugiausia patraukia mūsų jaunimo. Lietuvių visuomenė yra dėkinga tiems, kurie per eilę metų aukoja nepaprastai daug laiko ir pasišventimo, kol tokias iškilmingas šventes surengia. Tokių tautinių švenčių rengimas yra tautinės kultūros puoselėjimas ir pasididžiavimas jų pasiekimas.

Mes matome, tautiniai šokiai turi nepaprastos reikšmės jaunimui. Kyla klausimas, kas juos taip žavi, labiau nei viso pasaulio taip išgarbintas sportas, kad praeitais metais didžioje šventėje lietuvių tautinę kultūrą išeivijoje reprezentavo 2000 jaunimo.

Tautinis šokis apibudinamas, kaip idėja, jėga ir grožis, judesys, vaizdas ir garsas, nors svetimuose vėjuose turi žaliuoti linguoti, šlamėti lietuviškais žilvyčiais, anot tautinių šokių pradininkės J. Vaičiūnienės. Tuo lietuvių liaudies kultūriniu grožiu ir džiaugiasi mūsų lietuviškasis jaunimas ir vyresnieji. Vilioja jaunuosius ir tie sudėtingi, iškilmingi tautiniai drabužiai, nes juose slypi ne vien paviršutinis grožis, bet ir lietuvių gilių senovės meno tautinės kūrybos dalis. Tačiau jų paruošimas atskirose lietuvių kolonijose reikalauja labai didelės organizacijos, daug lėšų, be galo daug įtempto darbo ir laiko. Visa tai atlieka didelės pagarbos verti atskirų ansamblių, grupių mokytojai. Ir nežiūrint į tai, nuo pat atvykimo į šį kraštą tokių idealistų mokytojų netrūksta. Spaudoje matome jau atskirus ansamblius minint ilgo nueito kelio garbingas sukaktis, iš kurių vieną čia prisiminsim tautinių šokių ansamblį "Tryptinį" jau 35 metus vadovaujamą Jadvygos Matulaitienės New Yorke, kuris šių metų gegužės 25 dieną šią sukaktį iškilmingai paminės Kultūros židinyje Brooklyne, N. Y.

35 metus švenčia tautinių šokių ansamblis "Tryptinis", o tikriausiai sakant šią savo pasiaukojančio darbo ilgų metų sukaktį švenčia jo vadovė mokytoja J. Matulaitienė, nes vieni šokėjai keletą metų pasidžiaugę lietuvių jaunimo tarpe išei-
na, kiti jų vieton ateina,

o mokytoja vis toji pati per 35 metus su "Tryptinio" ansambliu dalyvavusi visose Tautinių šokių šventėse. Trečioje šventėje Chicagoje ji buvo vyriausia vadovė. Per 35 metus "Tryptinyje" šoko 340 jaunuolių. Jų dalyvavimą šokių ansamblyje lydi ne tik šokiai, bet ir muzika, lietuviška daina, naujos draugų pažintys ir kaip atsimenu, švenčiant šio ansamblio 30 metų sukaktį mokytoja J. Matulai-

New Yorke lietuvių tautinių šokių ansamblis "Tryptinis" su vadove Jadvyga Matulaitiene P. Bivainio nuotr.

Jadvyga Matulaitienė, New Yorke tautinių šokių ansamblio "Tryptinis" vadovė. V. Maželio nuotr.

tiene paminėjo, kad "Tryptinio" šokėjai savo tarpe jau yra sukūrę 16 lietuviškų šeimų.

Atvirai kalbant, Jadvyga Matulaitienė tame darbe jau 48 metai, kada ji baigė Kūno Kultūros kursus Kau-

ne ir pradėjo dirbti kaip kūno kultūros ir tautinių šokių mokytoja ir nesustojo iki šiol, paskutiniu laiku su ansambliu aplankę daugybę miestų ir įvairių organizacijų kvietimu didžiuose lietuvių ir kitatau-

čių suvažiavimuose atliko programas. Be to, ji gerai žinodama, kad žaidimai ugdo jaunime kūrybingumą, vikrumą ir orientaciją, formuoja vaiko asmenybę, paruošė 53 psl. knygėlę "Imk į ratą" ir išleido 1982 m. New Yorke su kiekvieno žaidimo aprašymais, paveikslėliais, dainų žodžiais ir gaidomis. Tuo Jadvyga Matulaitienė dar praturtino lietuvių tautinės meno sritį, tikslu, kad jaunimas pats jungtųsi į darbą ir galėtų kitus mokyti, rinkti šokių aprašymus ir muziką, kad lietuviškas šokis nežūtų, o eitų iš kartos į kartą. Tai rodo jos gilią meilę savo tautai ir jos vaikams.

Per eilę metų ansamblis "Tryptinis" sudarė po ke-

letą grupių: vyresniųjų jaunuolių, jaunesniųjų ir pačių jauniausių. Gegužės 25 d. sukaktvinę šventę dalyvaus apie 70 šokėjų, kartu ir Maironio mokyklos grupė. Lietuvių visuomenė savo atsilankymu į šią "Tryptinio" iškilmingą sukaktvinę šventę parodys vadovei, tėvams, kurie aukojo daug laiko savo jaunuolius vežioti į repeticijas ir turėjo kantrybės laukti ir visiems šokėjams, kurie suranda laiko nuo savo studijų, nuo poilsio ar tarnybinių pareigų skleisti nuosirdžiu jaunatvės jausmu perpintas lietuvių liaudies šokių kultūrą, tą meną, kuris nesikeičia su greit praeinančia mada, nei mūsų tautiniai rūbai nei šokiai.

TAUTOS FONDO SUVAŽIAVIMAS

Tautos Fondo suvažiavimas įvyko š. m. gegužės 4 d., Kultūros židiny, Brooklyne, N. Y. Atidarymo žodį tarė Tautos Fondo Tarybos pirm. Aleksandras Vakselis. Invokaciją sukalbėjo Leonardas Andriekus, OFM ir sugiedojus Lietuvos himną buvo pakviestas Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis tarti sveikinimo žodį.

Jeigu pažiūrį į Lietuvos okupanto spaudą, kalbėjo

konsulas, tai okupantas nieko taip netrokšta, kaip sulikviduoti VLIKą. Gal kartais atrodo, kad VLIKas tiek daug nepadarė, kiek jam pridurama dėmesio, arba kiek mes norėtume, bet iš okupanto atsinešimų mes matome, jog tai yra be galo svarbi organizacija, kuri ardo okupantui nervus, kad Tautos Fondas yra tas eleksyras, kuris leidžia VLIKui stiprėti ir jo didžiausia veiklos prasmė yra ta, kad palaiko gyvą mūsų bylą tarptautinėj arenoje. Tai begaliniai svarbu, kad mūsų neužmiršta svetimieji. VLIKas negalėtų veikti, jei Tautos Fondas jam neparūpintų jėgų. A. Simutis taip pat perdavė Lietuvos atstovo Washingtono dr. S. Bačkio sveikinimą.

Buvo sudarytos suvažiavimui vykdyti komisijos ir perskaitytas 10-jo suvažiavimo protokolas.

TF valdybos pirm. Juozas Giedraitis pranešė, kad TF atstovybių ir įgaliotinių tinklas susideda iš apie 130 asmenų laisvajame pasaulyje. Jis apgailestavo, kad šiemet nebėra Kanados TF ir Toronto TF atstovybių pirmininko Firavičiaus, kuris dėl ligos turėjo pasitraukti iš taip nuosirdžiai

(Nukelta į 10 psl.)

Tautos Fondo suvažiavimo dalyviai. Sėdi iš kairės: M. Noreikienė, dr. P. Vileišis, A. Vakselis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, A. Janačienė, L. Grinius ir I. Banaitienė. Stovi antroje eilėje: A. Katinienė, J. Bobelis, B. Mačiūnienė, J. Valaitis, E. Čekienė, Pažemėnas, A. Daunys, K. Bačiauskas, dr. J. Vytuvienė, B. Bieliukas ir A. Čampė. Trečioj eilėje: J. Giedraitis, P. Ažuolas, A. Sperauskas, P. Minkūnas, Dielininkaitis ir Botyrius. L. Tamošaičio nuotr.

Tautos Fondo suvažiavimas...

(Atkelta iš 9 psl.)

jo einamų pareigų. Tačiau, sakė jis, tą darbą perims kiti. Apgailėstavo, kad pasitraukė iš darbo dar vienas aktyvus darbuotojas a. a. A. Rinkūnas.

TF valdybos pirm. J. Giedraitis painformavo apie TF atstovybių pasikeitimus įvairiose išeivijos lietuvių apgyventose vietose. Per 1984 metus TF išdas priaugo iki 208,120 dol., o Laisvės išdas iki 250,687. Šiuo metu yra apie 600,000 dol.

Iždininkas V. Kulpa pranešė pajamų ir išlaidų apyskaitą, o kontrolės komisija pateikė kai kurių nurodymų ateičiai. Buvo išskelbtas klausimas apie Laisvės išdą, apie kurį ir apie palikimus painformavo TF valdybos pirm. J. Giedraitis.

Dr. P. Vileišis pažymėjo, kad Tautos Fondui visi atstovai nuoširdžiai dirba, daug laiko aukoja ir daug lėšų sutelkia, todėl jiems visiems reikia daugiau pagarbos, jų darbo įvertinimo.

Jurgis Valaitis TF tarybos vicepirmininkas pažymėjo, kad reikia įtraukti jaunimą. Pasigendama daugiau žmonių, reikia ieškoti priemonių surinkti daugiau lėšų.

Po pranešimų ir pietų pertraukos buvo VLIKo pranešimas, diskusijos dėl pranešimų ir nominacijų komisijos, kurią sudarė E. Čekienė, K. Bačiauskas ir L. Tamošaitis ir paskelbė kandidatus į TF Tarybą. Išrinkti:

Pirm. J. Valaitis, vicepirmininkai A. Daunys, Liūtas Grinius ir sekr. I. Banašienė.

Direktoriai: J. Giedraitis, J. Bobelis, A. Janačienė, V. Kulpa, A. Patamsis, E. Remėza, A. Sperauskas, A. Vakselis, dr. P. Vileišis, Ch. Vilnis, J. Vytuvienė.

Tautos Fondo valdybą sudaro: pirm. J. Giedraitis, vicepirm. M. Noreikienė, J. Vytuvienė, A. Staknienė, sekr. B. Lukoševičienė, ižd. V. Kulpa ir fin. sekr. A. Katinienė.

Kontrolės komisija: A. Čampė, L. Tamošaitis ir P. Ažuolas.

Finansų komisiją sudarė V. Kulpa, J. Bobelis ir P. Minkūnas.

Balsų iš viso buvo 3400 asmeniškų ir su įgaliojimais.

HOUSEKEEPER

Housekeeper needed live in. 5 days Tues. thru Sat. Duties include house-keeping, laundry etc. No cooking. Must love dogs. Send resume to: Lithuanian American Newspaper, P. O. Box N-3 1015 Chesnut Street, Philadelphia, Pa. 19107. (19-20)

WEAVERS AND LOOM FIXERS
Fletcher, RH Reel Needle, Drapper, Mueller, Iwer shuttles looms. Must have exp. All shifts available. Week-end shifts two (2) 12 hour shift weekends, 36 hours pay. Apply in person, MUTUAL INDUSTRIES, Columbia Cape Div., 625 Washington St., Red Hill, Pa. (215) 679-7682. (19-21)

Prie ALT S-gos garbės narės a. a. Marijos Sims kapo kun. dr. J. Prunskis kalba maldą. Šalia stovi ALT S-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, tarę paskutinį atsisveikinimo žodį.

Inž. K. Pocius nuotr.

MARIJOS SIMS AMŽINOJI POILSIO VIETA

Jau mus nedžiugins pavasarių sodai,
Už tai krūtinėj taip graudu

Marija Sims-Černeckytė

Šitokie Marijos Sims žodžiai yra įrašyti jos vyro dr. Jono Sims-Šimoliūno paminkle. Tą saulėtą gegužės mėn. 8 d. 1 val. po pietų Lietuvių tautinėse kapinėse Chicagoje prie dr. Jono Sims-Šimoliūno paminklo rinkosi iškiliieji Lietuvių tautinės srovės veikėjai ir Marijos Sims-Černeckytės giminės bei jos gerbėjai. Tą atmintiną dieną buvo laidojami Marijos Sims-Černeckytės palaikai prie jos vyro dr. Jono Sims-Šimoliūno paminklo. Be Lietuvių tautinės sąjungos centro valdybos pirmininko dr. Leono Kriaučeliūno, šiose laidojimo apeigose matėsi ALT pirmininkas Teodoras Blinstrubas, šaulių sąjungos pirmininkas Karolis Milkovaitis, inž. Jonas Jurkūnas, inž. Kazimieras Pocius, velionės giminaitė Joana Sims-Šimoliūnienė ir eilė Lietuvių tautinės sąjungos srovės veikėjų bei šviesios atminties velionės gerbėjų.

Laidojimo apeigų eigai

vadovavo ALT S-gos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas. Religines laidojimo, dvasinio susikaupimo maldas ir jautrų poetinėm ištraukom pagražintą žodį pasakė kun. dr. Juozas Prunskis.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas savo kalboje velionę Mariją Sims apibūdino kaip visuomenininkę bei kultūrininkę. Marija nebuvo kabineto žmogus, bet akcijos veikėja. Visuomeninį ir kultūrinį darbą ji dirbo nuoširdžiai įdėdama į jį visą savo sielą. Ir tą darbą ji atliko ne dėl garbės, apskaičiavimo ar šiaip iš neturėjimo ką veikti, bet iš patriotizmo, lietuvių ir lietuviybės meilės. Nežiūrint į tai, kad jos asmeniniame gyvenime įvyko didelių pasikeitimų, niekados ji nesuabejojo dėl visuomeninio ir kultūrinio darbo esmės ir paskirties. Ir ji netik pati dirbo, bet ragino ir kitus prie šio darbo prisidėti. Nesigailėjo nei laiko ir sveikatos, bet ir pinigų, kur reikėjo. Šį kruopš-

Ona Daškevičienė (vidury) deda vainiką ALT S-gos vardu ant Marijos Sims kapo. Šalia stovi ALT S-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas ir toliau stovi ALT pirm. T. Blinstrubas.

Inž. K. Pocius nuotr.

vo kalboje pažymėjo, kad velionė Marija Sims uoli šaulių sąjungos rėmėja.

Paskutinioji kalbėtoja Marijos Sims giminų vardu Joana Sims-Šimoliūnienė meniškai ir su dideliu jautrumu padeklamavo velionės eilėraštį: "Ne mano pavaris".

Pasibaigus kalbom Marijos Sims palaikus dr. Leonas Kriaučeliūnas ir Joana Sims-Šimoliūnienė nuleido į jiems skirtą vietą prie dr. Šimoliūno paminklo. Sugiedojus apeigų dalyviams Lietuvos himną. Velionės laidojimo apeigos buvo baigtos.

Liko Marijos Sims-Černeckytės palaikai Lietuvių tautinių kapinių idiliškų kalnelių gražiais paminklais papuoštoje panoramoje. Marija Sims-Černeckytė biologškai šios žemės erdvėje išnyko, bet savo atliktais darbais ir dvasinės kūrybos politikais ji lieka gyva ir gyvens mūsų tarpe.

Ign. Andrašius

GOVERNMENT HOMES
from \$1 (U repair). Also
delinquent tax property.

Call (805) 687-6000, Ext.
GH-5823 for information.

(16-23)

DIE DESIGNERS / DIE MAKERS

Augat Altair is a leading designer and manufacturer of Electrical Components for the internal Automotive industry. We enjoy and are proud of our reputation for quality and innovation. We need both Die Designers and Die Makers, experienced in high speed progressive die (over 1000 SPM.) engineering and/or manufacturing. Our opportunities are in the excellent compensation, fringe benefits and a generous relocation package.

To explore our exciting growth opportunities, please send your resume in strict confidence to: TOM FREDERICKS, DIRECTOR OF H/R

AUGAT ALTAIR

50102 R. SCHMIDT BLVD.
MT. CLEMENS, MICH. 48045

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1985 METŲ KELIONĖS (LIETUVŲ):

KELIONĖS NR. 007 OCTOBERFEST. Rugsėjo mėn. 21 d. iki spalio mėn. 3 d. Luxembourg, Heidelberg, Rothenburg, Munchen, Inzell, Fussen, Lucerne, Strasbourg, Salzburg, Innsbruck, Oberammergau. Priedai: Laivu ekskursija Rhein'o upe, Eagles Nest, Chiemsee, kasdieniniai pusryčiai, 9 pietūs, prieapiečiai (lunch) Hofbrauhaus ir daug kitų priedų.
PILNA KAINA IŠ CHICAGOS — \$1,289.00.

KELIONĖS Nr. 2 LIEPOS 15 D. IKI LIEPOS 31 D.

11 dienų VILNIUS, 1 diena Leningradas,
2 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,788.00
Iš Montrealio \$2,225.00 Kanadiškais

KELIONĖS Nr. 3 RUGSĖJO 1 D. IKI RUGSĖJO 18 D.

11 dienų VILNIUS, 1 diena Leningradas,
3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,669.00

KELIONĖS Nr. 4 GRUODŽIO 20 D. IKI SAUSIO 4 D.

11 dienų VILNIUS, 3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,467.00
Iš Montrealio \$1,835.00 Kanadiškais

(MIEGANT DVIEM KAMBARYJE), ĮSKAITANT VISAS
SUSISIEKIMO IŠLAIDAS, VIEŠBUČIUS (PRESIDENTTI HOTEL—
HELSINKYJE), MAISTĄ, OPEROS, TEATRO, ARBA BALETO
BILIETUS, ĮVAIRIAS EKSKURSIJAS IR DAUG KITŲ PRIEDŲ.

TARPININKAUJAME NUPERKANT AUTOMOBILIUS, KO-
OPERATINIUS BUTUS, BEI SUTVARKANT DOKUMENTUS,
IŠKVIETIMAMS, TOLIMESNĖM INFORMACIJOM IR VISAIS
KELIONIŲ REIKALAIS PRAŠOME KREIPTIS Į:

G.T. INTERNATIONAL, INC.

P.O. Box 29163

CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAI: (312) 471-1700 ARBA

471-1702

SKRENDAME ERDVIAIS FINNAI
LĖKTUVAIS

TAUTINĖS SĄMONĖS IŠLAIKYMAS IŠEIVIJOJE

Antanas Juodvalkis

Šiuo klausimu išeivijos švietimo ir kultūros institucijos visą laiką rodė ir teberodo nemažą rūpestį. PLB valdyba turi tam tikslui skirtą vicepirmininką švietimo ir tautinio auklėjimo reikalams. JAV LB Krašto valdyboje švietimas dar labiau išryškintas ir yra sudaryta švietimo taryba, vadovaujama žinomo visuomenininko ir pedagogo, buv. Vasario 16 gimnazijos direktoriaus Jono Kavaliūno. PLB valdybos švietimo ir tautinio auklėjimo komisijai vadovauja visuomenininkė Birutė Jasaitienė, kuri 1983 m. buvo patiekusi plačios apimties projektą švietimo ir tautinio auklėjimo reikalui, kuriam turėjo būti numatytas biudžetas 52,300 dol. sumoje.

Spaudos konferencijoje, 1985. V. 2 d. PLB būstinėje, Chicagoje, apie anksčiau minėtą projektą nebuvo užsiminta, bet kalbėta apie numatomą sušaukti **mokslinę konferenciją**, tautinės sąmonės išlaikymo klausimais. Konferenciją šaukia PLB švietimo ir tautinio auklėjimo komisijos sudarytas komitetas iš šių asmenų: pirm. Bronius Juodelis, sekretorė Vilija Kerelytė, anketos koordinatorius kun. dr. Kęstutis Trimakas, PLB valdybos vyk. vicepirm. dr. Tomas Remeikis, PLB valdybos vicepirm. švietimo - auklėjimo reikalams Birutė Jasaitienė, JAV LB švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas, Kanados LB švietimo komi-

sijos pirm. Vytautas Bireta, Lituanistikos katedros ved. dr. Bronius Vaškelis ir Ped. lit. instituto rektorius dr. Jonas Račkauskas. Taigi, į komitetą sukviesti visi lituanistinio švietimo vadovai ir darbininkai.

Konferencija įvyks š. m. lapkričio 23-24 d. d. Jaunimo centre, Chicagoje, prieš pat V-jį mokslo ir kūrybos simpoziumą, nes dalis prelegentų dalyvauja abiejuose renginiuose.

Programa pradedama nagrinėjimu: "Tautinė sąmonė dabartiniame išeivijos veide". Anketos duomenų analizę ir išvadas padarys kun. dr. K. Trimakas, dalyvaujant dr. Daliai Katiliūtei-Boydston ir dr. Jolitai Kisieliūtei-Narutienei. Visi profesoriauja Chicagoje esančiuose universitetuose. Moderatorius prof. dr. Tomas Remeikis. Kaip dr. K. Trimakas informavo, yra paruošta plati anketa iš visų lietuviško gyvenimo sričių. Anketoje yra 57 klausimai su poskyriais ir daugeliu smulkių klausimėlių. Norima pasiekti visus lietuvius, gyvenančius visoje pasaulio dalyse. Anketa bus keliomis kalbomis, kad ir patys jaunesnieji galėtų suprasti ir užpildyti. Anketa bus siuntinėjama, pagal turimus adresus, mokyklinio amžiaus jaunuoliams, iki neriboto amžiaus senelių, mišrių šeimų nariams, antros, trečios kartos lietuviams.

Anketos paruošimas užtruko, nes reikėjo įdėti daug

Mokslinės konferencijos komiteto susitikimas su spaudos žmonėmis Jaunimo centre Chicagoje. Iš kairės: dr. T. Remeikis, B. Jasaitienė, kun. dr. K. Trimakas, A. Juodvalkis, J. Žemaitis, J. Žygas, V. Kerelytė, kun. J. Vaišnys, SJ, dr. J. Račkauskas ir pirm. Br. Juodelis.

J. Tamulaičio nuotr.

darbo ir sumanumo. Išsiuntinti 10,000 anketų taip pat yra nemažas darbas ir daug žmonių aukoja savo laisvalaikį. Gavusieji anketas prašome nenumesti į šalį, bet paskirti nors menką valandėlę ir ją užpildyti. Anketos duomenų surinkimas priklauso nuo mūsų pačių. Jei visi rimtai pažiūrėsime į anketas ir nedelsdami jas užpildysime, tai būsim atlikę savo pareigą, o anketos analizuotojai galės tikslingesnes išvadas padaryti, nuo kurių priklausys tolimesnis išeivijos švietimo ir tautinio auklėjimo likimas. Mokslinis išeivijos lietuvių švietimo sistemos nagrinėjimas yra būtinas, nes mokinių skaičius lituanistinėse mokyklose nuolat mažėja, o lietuvių kalbos mokėjimas priaugančioje kartoje silpnėja.

Skirkime šiai anketai rimtą dėmesį ir nepagailėkime valandėlės laiko ją užpildyti. Atlikime šią nesudėtingą pareigą.

Mokyklų vadovybės, mokytojais, tėvais, organizacijų vadovais, stovyklų rengėjais ir dalyviai visi padėkime anketą užpildyti ir gražinti. Laikas duotas ribotas ir neleistina pavėluoti, kad ruošėjai suspėtų padaryti išvadas ir pateikti šaukiamai mokslinei konferencijai. Anketos yra lietuvių, anglų, vokiečių, ispanų ir portugalų kalbomis.

Konferencijoj bus nagrinėjami klausimai:

Tautinis identitetas socialinių mokslų šviesoje. Šis klausimą nagrinės jaunosios ir vidurinės kartos mokslininkai: dr. Rimas Petrauskas, dr. Vytautas Černius, dr. Ina Užgiriene ir dr. Liucija Baškauskaitė. Moderatorė — dr. Ina Užgiriene.

Tautinio sąmoningumo ugdymas išeivijoje. Šis klausimas suskirstytas į dvi dalis: a) lituanistinio švietimo ir tautinio auklėjimo padėtis mokykloje ir organizacijoje ir b) tautinis sąmoningumas palyginamoje perspektyvoje — Elena Bradūnaitė-Aglinskienė.

Pirmąją dalį nagrinės švietimo darbuotojai: JAV LB švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas, Kanados LB švietimo komisijos pirmininkas Vytautas Bireta, Australijos — pirm. Janina Vaboliene, Pietų Amerikos

— Jūratė Statkutė de Rozales, Vokietijos ir Anglijos — Andrius Šmitas, Vasario 16 gimnazijos direktorius. Moderuos Bronius Juodelis.

Modernių metodų ir priemonių taikymas tautinio auklėjimo išlaikymas išeivijoje. Šis klausimas taip pat padalintas į dvi dalis:

a) motyvacija tautiniam auklėjimui išeivijoje — dr. Dalia Katiliūtė-Boydston, b) metodai ir priemonės tautinio auklėjimo institucijose: Danutė Dirvonienė, Ramunė Račkauskienė, Danutė Bindokienė, kun. Antanas Saulaitis, SJ, Irena Polikaitienė ir Rūta Udrienė. Moderatorius dr. Jonas Račkauskas.

Kaip matome, šaukiamoji konferencija yra išdava to rūpesčio, kuriuo serga lietuvių bendruomenės institucijos. Būkime atviri ir į lituanistinio švietimo bei tautinio auklėjimo reikalus žvelkime realiai ir nagrinėkime padėtį dabartinėje šviesoje. Ne tik dabar suskatome lit. švietimo reikais rūpintis, bet visą išeivijos metą, šis klausimas buvo svarstomas ir juo rūpinamasi. Išleidome nema-

žas sumas pinigų vadovėliams, skaitiniams ir mokslo priemonėms, bet lituanistinio švietimo nuosmukio nesustabdėme. Konferencijos ir svarstymai yra reikalingi, bet jei tėvai bus abejingi lituanistikos reikalams, tai pasišventėlių pastangos neduos reikiamų vaisių.

Tuo pačiu reikalu simpoziumą buvo suruošusi JAV LB švietimo taryba (1985. IV. 14) ir ten kalbėjo bei svarstė lit. švietimo sirgaliai, bet ar jų žodžiai pasiekė jaunąsias lietuvių šeimas, duomenų nėra.

Mokslinė konferencija, manau, nesvarstys lietuvių vaikų atvedimą į mokyklą būdų, bet bandys nustatyti lit. švietimo programas dabarties ir ateities lietuviškam švietimui. Šiandien jau girdima balsų, kad reikia siaurinti lit. programas ir prisitaikyti prie esamos padėties. Gal ir reikia? Tą galėtų spręsti kvalifikuoti asmenys ir tėvai. Švietimo simpoziume vyravo mintis, kad be šeimos apsisprendimo ir pasišventimo, lietuvių kalbos augantiems vaikams niekas kitas neįdiegs. Šeima turi apsispręsti ir pasiaukoti vaikų lietuviškam auklėjimui tada ir mokyklos, ir organizacijos padės.

Mokslinei konferencijai ir jos ruošėjams linkime sėkmės ir ištvermės.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

BALTIMORĖS LIETUVIAI

RADIJO VALANDOS METINĖS

Baltimorės lietuvių radijo valandos gegužės 4 d. vakaru pasibaigė eilė kultūrinių renginių, vykusių Lietuvių Namuose balandžio mėnesio kiekvieną savaitgalį.

Šiuo savo renginiu Radijo Valanda jau pradėjo 38-sius gyvavimo metus. Anksčiau tokie vakarai būdavo rengiami žiemos metu. Dėl tuo laiku pasitaikančio nepalankaus oro dalis tautiečių negalėdavo dalyvauti, todėl renginys dabar atkeliamas į gegužės pradžią.

Programos meninei daliai šį kartą pasikviestas New Yorko vyrų choras "Perkūnas", vadovaujamas Viktoro Ralio. Koncerto pradžioje, kaip visuomet, scenoje pasirodė abu tos radijo valandos vadovai — Albertas Juškus ir Kęstutis Laskauskas. A. Juškus, pasidžiaugęs salės erdvę beveik užpildžiusiu didoku susirinkusiųjų būriu, trumpai priminė, kaip ta valanda atsirado. Pradžioje ji buvusi lyg ir asmenišką pobūdžio užsimojimas. Svarbiausia tada rūpėję viešumoje kelti ir garsinti lietuvišką žodį. Visuomenės pritarimui ir susidomėjimui didėjant, radijo valanda tapo visų Baltimorės lietuvių bendru reikalu. Kol visuomenė tą valandą vertins ir aukomis remis, tol ir vadovai nelengvą savo įsipareigojimo našą tęsės ir toliau neš.

Antrasis valandos vadovas K. Lazauskas užuot pats kalbėjęs patiekė publikai staigmeną — neseniai iš sovietų nagų pasprukusį Bronių Venclovą, šia proga su "Perkūno" vyrais atvykusį Baltimorėn pasisvečiuoti.

Salės garsiakalbiams blogai veikiant, o B. Venclovai jaudinantis ir greitai kalbant, iš jo pratarmės tik kai ką galėjau nugirsti.

Dar taip neseniai ištrūkęs iš dvasinio kalėjimo, sakė, dar nepajėgiąs susi-

gyventi su neįprasta padėtimi, kad pagaliau esąs laisvas. Pabrėžė, kad Lietuva gyva, jos žmonės priespaudai priešinasi, ypač kovinčiai esą nusiteikę jauniems. Br. Venclova optimistiškai žiūrįs į ateitį: kovą esą laimėsime, tik reikia, kad tautiečiai Lietuvoje ir išeivijoje vieningai veiktų. Susirinkusieji naują ir ryžtingą, pakilią dvasios išeivijos narį, pasveikino stipriais plojimais.

Prasivėrus scenai, išvydomė sustojusį "Perkūno" sambūrį (atvykę buvo 23 vyrai, kiti 3 dėl darbo ar pareigų sutrukdyti). Choro pirm. Lionginas Drangauskas. Gražų dainos mylėtojų būrį publika pasveikino triukšmingai.

Lietuvos choruose buvome pratę matyti dažniausiai jaunus dainininkus: mokyklinį jaunimą, įvairių idėjinių organizacijų dainos sambūrius, o dirigentai daugiausia būdavo vyresniojo amžiaus. Tatai savime suprantama, juk reikia įsigyti muzikinio mokslo ir pakankamos patirties. Šiuo atveju betgi buvo atvirkščiai: "Perkūno" choristai jau pagyvenę vyrai, o dirigentas Vikt. Ralys atstovauja jaunesniajai kartai.

Kai senesnio amžiaus tautiečiai dalyvauja lietuvių dainos meno sambūriuose, aukodami savo laiką, lankydami repeticijas ir išvykų metu kelionėse toli už savo gyvenamo miesto ribų, tuo didesnio visuomenės dėmesio ir pagarbos jie verti. Jie atlieka dvigubą misiją: garsina lietuvišką žodį ir lietuvių meną-dainą.

Tas pats tinka pasakyti ir apie vietinį baltimoriečių "Dainos" mišrų chorą, kurio nariai, taip pat daugiausia vyresniojo amžiaus. Tik jo muzikinė vadovė jau ne lietuvi. Pasisamdomų profesionalų kitataučių šiame krašte niekad nepritrūksime, bet savųjų dainos mylėtojų, jaunų dainininkų, jau dabar stokojaime.

Pirmuoju išėjimu "Perkūno" vyrai padainavo: E. Gailevičiaus "Ramo vėnų maršą", liaud. dainą, harmoniz. J. Švedo, "Šviesią naktį", liaud. dainą, harmoniz. B. Gorbulskio, "Jūrą svajonių pilną", S. V. Laužavedžio "Sargybinio gėdas" (solo Petras Tutinas). Šiam koncertui išskirtinės vertės teikė nauji, Baltimorėje dar negirdėti, publikai mažiau žinomi dalykai — operų ištraukos iš A. Rubinsteinio "Demonio", Mozarto "Užburtosios fleitos" ir Carl Maria v. Weberio "Laisvojo šaulio". Bosas St. Citvaras pakankamai gerai atliko Zarastro ariją iš "Užburtosios fleitos".

Po pertraukos choras atliko: J. Švedo "Kur banguoja Nemunėlis", K. Banaičio "Žygį į Vilnių", A. Gečio harmoniz. partizanų dainą "Pražydo jazminai", J. Švedo "Baltas gėles" (su solistu Vyt. Alksniniu), V. Palausko "Jūreivių maršą", A. Mrozinsko harmoniz. "Kir-vir-jo", J. Strolis "Namo" ir Br. Jonušo "Suaidės vėl laisvės dainos".

"Perkūno" choras pasigėrėtinai išlavėjęs, balsai suliginti į vientisą visumą, skambėjo darniai ir su įsijautimu. Kai kuriuose, kad

ir ne kartą girdėtose, dainose buvo jaučiamas savitas dirigento stilius. Jo mostai tikslūs, gyvai ritmiški, jam netrūko vad. dinamikos.

Klausytojams nesutinkant "Perkūno" dainininkų greitai nuo scenos atleisti, plojant ir triukšmaujant, išprašė dar padainuoti du dalykus: "Keleivio dainą" ir "Oi, broli, broli". Fortepijonu chorą lydėjo newyorkietė Dalia Sakaitė. Programą pranešinėjo baltimorietė, vietinio "Dainos" choro dalyvė, Jieva Skudžinskienė.

Liet. Radijo Valanda Baltimorėje tarp kitų vietos liet. organizacijų bene yra vienintelis pastovus kultūrinis ir tautinis veiksnys, kuriam visuomenė daugiausia skiria dėmesio ir pini-ginės paramos. B. M.

TOOL & DIE SUPERINTENDENT

(OR MASTER MECHANIC)
Must have a strong background in tool & die for automotive stamping plant. Contact Personnel Office.

Lapeer Metal Products Co.

930 SAGINAW ST.
LAPEER, MICH. 48446

313-664-8588 or 963-8376

EOE (18-22)

WANTED EXPERIENCED SURFACE GRINDERS JIG GRINDERS E. D. M. OPERATORS LATHE OPERATORS

Must be experienced on punch and die detail or close tolerances. Must be able to work overtime. Excel. pay benefits and working conditions. Apply in person to: KEN FORGASH.

MOELLER MFG.

12173 Market St.
Livonia, MI. 48150 313-591-6222

(19-21)

WANTED JOURNEYMEN
AUTOMATIC SCREW MACHINE
Set up man on Brown & Sharpe. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work, benefits. Apply call or write to:
OPERATING & MAINTENANCE
SPECIALTIES
P. O. Box 11515
Charlotte, N. C. 28220
704-523-4031

(20-23)

Dvidešimt tretysis Dirvos NOVELĖS KONKURAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

Tema. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiai įteikti data 1985 m. birželio 15 d.

Adresas rankraščiams siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinaival būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridodamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Sąlygos. Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.

Nepremijuoti rankraščiai. Gražinami tik autoriams prašant.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

BOSTON

ELENOS VASYLIŪNIENĖS PARODA

Gegužės 13 d. Cambridge viešojoje bibliotekoje įvyko, Elenos Vasyliūnienės dailės darbų parodos atidarymas.

Šioje bibliotekoje jau bene trečią kartą Elena Vasyliūnienė turi savo dailės darbų parodeles. Šį kartą ji turėjo išstačiusi 18 paveikslų.

Elena Vasyliūnienė yra pedagogė. Ji baigė VDU humanitarinių mokslų fakultetą, 5 metus lankė Kauno konservatoriją. Išeivijoje 1945-50 metais mokytojavo Dillingeno lietuvių gimnazijoje. 1950 išvyko į Kolumbiją, o 1954 atvyko į Ameriką. Čia Harvardo universitete dar gilino mokslines studijas. E. Vasyliūnienė yra spaudos bendradarbė įvairiuose laikraščiuose. Per paskutinius kelis metus ji yra LMF Bostono klubo pirmininkė. Kai kitos lietuviškos organizacijos nyksta ar mažai viešai pasirodo, Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas, vadovaujamas E. Vasyliūnienės, kas mėnesį rengia susirinkimus, į juos kviečia įvairių sričių paskaitininkus, kasmet surengia Motinos dienos minėjimą, Kalėdinę vakaronę, surengia dar ir kitus renginius.

Džiugu, kad Elena Vasyliūnienė taip gyvai visur dirbdama, randa laiko piešimui ir tuo savo menu nori pasidalyti su kitais. Svei-

kinam ir linkim ir toliau taip energingai dirbti visur ir eiti per gyvenimą paliekant jame savo darbo pėdsakus.

P. Žičkus

PARENGIMAI

• LMF Bostono klubo susirinkimas įvyks gegužės 25 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos direktorių kambaryje.

• Baisiojo birželio išvežimų minėjimas, kurį rengia LB Bostono apylinkė, įvyks birželio 16 d., sekmadienį, šv. Petro lietuvių parapijos salėje tuojuo po mišių.

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
PHYSICIAN
INTERNAL MEDICINE OR FAMILY
PRACTICE
ALSO
REGISTERED NURSES
3-11 — 11-7 SHIFT
Competitive salary & shift differential. We have a 29 bed, acute care facility in an underutilized service, seeking a physician willing to relocate to northern Maine. Very liberal income guaranteed for 1st year of practice. Office space provided by facility. If interested call or write to: A. Mitchell, Physician Recruiter, Van Buren Community Hospital, 2 Main Street, Van Buren, Maine 04785. (207) 868-2796.
Equal Opportunity Employer (19-21)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED OFFSET PRESSMAN SUPERVISOR AND OFFSET PRESSMEN OPERATORS

Position requires 3 years experience on a multi-unit offset heat set Web Press. Company provides life & health insurance and wellness bonus program. Please submit your resume to

AMERICAN PRESS
5601 PARIS RD.
COLUMBIA, MO. 65202
(21-31)

MACHINIST needed for N. Carolina Aluminum Fabricators. Also: SET-UP PERSONS, FOREMEN, TOOL MAKERS. Must have good knowledge of milling equip., punch presses, etc. 1-800-221-0998 Mon.-Fri. ask for Mr. Kelliher. (18-22)

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
CAROL BAGGOTT
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Prof. Andrius Kuprevičius daro pranešimą š. m. gegužės 11 d. įvykusiame Clevelande muzikų, chorvedžių ir dirigentų suvažiavime.

V. Bacevičiaus nuotr.

1985 KELIONĖS Į LIETUVĄ

DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĖ — 10 DIENŲ LIETUVOJE

No. 716 (17 dienų): liepos 16 - rugpjūčio 1 — \$2,059
10 dienų Lietuvoje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze. LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

KITOS KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

No. 813 A (18 dienų): rugpjūčio 13 - 30 — \$1,999
10 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK.

No. 102 (15 dienų): spalio 2 - 16 — \$1,479
10 dienų Lietuvoje su dviem dienom Kaune, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK.

No. 117 (15 dienų): lapkričio 7 - 21 — \$1,339
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK

No. 126 (15 dienų): gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,459
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky, FINNAIR iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

No. 618A: birželio 18 - liepos 4 — \$1,949

No. 917A: rugsėjo 17 - spalio 3 — \$1,839

11 dienų Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze.
LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ESTIJA IR SUOMIJA

No. 805: rugpjūčio 5 - 18 — \$1,829
5 dienos Vilniuje, 2 Talline laivu, 2 Leningrade, 3 Helsinky.
FINNAIR iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

No. 609: birželio 9 - 22 — \$2,089

No. 922: rugsėjo 22 - spalio 5 — \$1,869

No. 106: spalio 6 - 19 — \$1,869

5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje su 1 diena Florencijoje. ALITALIA iš JFK ir Bostono

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

No. 702: liepos 2 - 14 — \$1,729

No. 813 B: rugpjūčio 13 - 25 — \$1,729

No. 903: rugsėjo 3 - 15 — \$1,729

No. 930: rugsėjo 30 - spalio 12 — \$1,389

6 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky.
FINNAIR iš JFK

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, BAVARIJA

No. 820: rugpjūčio 20 - rugsėjo 1 — \$1,769

No. 924: rugsėjo 24 - spalio 6 — \$1,669

5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 4 Miunchene,
LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

No. 618B: birželio 18 - 29 — \$1,669

No. 702C: liepos 2 - 13 — \$1,669

No. 806C: rugpjūčio 6 - 17 — \$1,669

No. 917B: rugsėjo 17 - 29 — \$1,439

6 dienos Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze, LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

10 DIENŲ — LIETUVA, SUOMIJA

No. 916: rugsėjo 16 - 25 — \$1,339

6 dienos Vilniuje, 2 Helsinky, FINNAIR iš JFK

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškvietimo dokumentus

nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas

dovanas giminėm Lietuvoje

tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

NAUJOS KNYGOS

• Julija Švabaitė. **STIKLINIAI RAMENTAI**. Draugo konkurse premijuotas romanas. Viršelis Jonės Karužaitės. 264 psl. Kaina 9 dol. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje.

• Bronius Aušrotas. **SUNKIŲ SPRENDIMŲ METAI**. Tai nepriklausomos Lietuvos karininko, tarnavusio karinėje žvalgyboje, atsiminimai iš veiklos prieš sovietų armiją. 238 psl. Kaina 8 dol. Viršelis P. Jurkaus. Kalbą taisė L. Žitkevičius ir P. Jurkus. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

NAUJAS "TĖVYNĖS SARGAS"

Pirmasis š. m. "Tėvynės Sargo" numeris — 1 (60) yra skiriamas Prezidento Aleksandro Stulginskio 100 metų gimimo sukakčiai paminėti. Numeris yra 128 psl.

Numeryje yra ir kitos medžiagos. Čia baigiamas prof. dr. Juozo Ereto straipsnis "Apie visokeriopą auklėjimą", pateikiami Europos parlamento rinkimų daviniai, pagerbiami amžiaus sukaktuvininkai: Petras Maldeikis, prof. P. Jucaitis, Vaclovas Kasakaitis, Petras Balčiūnas — 83 m., Petras Kliorys — 75 m., prel. Vyt. Balčiūnas, dr. Kazys Šidlauskas ir Kazys Pabedinskas.

Kun. Juozo Vailokaičio, pirmojo krikščionių demokratų pirmininko ir Lietuvos pramonės kūrėjo 40 m. mirtis sukakties proga spausdinamas kun. Vyt. Bagdanavičiaus, MIC pamokslo tekstas. Pats redaktorius rašo apie krikščionis demokratų ir žmogaus teises. Plati pasaulio KD veiklos apžvalga, mūsų draugų eilėse, spaudos ir gyvenimo skyriai ir kt.

Žurnalo viršelis papuoštas prez. Stulginskio nuotrauka. Šio numerio kaina \$4.00. Žurnalo administracija: Adomas Viliušis, 4050 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60632.

OPPORTUNITY FOR RNS

Progressive skilled nursing facility is looking for ambitious dedicated RNS, who are interested in relocating. Competitive salary. Must have nursing home experience. Send resume to: JOSEPH WOOD, ADMINISTRATOR, Canterbury Villa of Hanford, 1007 LACEY BLVD, HANFORD, CA. 93230 (18-21)

1ST CLASS SKILLED

FOREMAN — needed for 3rd shift with thorough knowledge in manufacturing of cutting tools, such as drills, reamers and etc. Please call 805-922-8222 or write to

SEMCO TWIST DRILL AND TOOL CO. INC.

2936 INDUSTRIAL PKWY, SANTA MONICA, CALIF. 93455 (18-21)

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

L. Kirkus, Palos Hills 3.00
J. Sakas, Baltimore, Oh. 33.00
X. Y., Roswell 3.00
M. Razgaitis, Brooklyn 3.00
M. Blynas, Cleveland 5.00
J. Matulaitienė, Hillcrest 10.00
J. Jurkus, Rochester 6.00

Z. Molėjus, Chicago 3.00
A. Arūnas, Woodhaven 3.00
J. Kazėnas, Cleveland 3.00
J. Černis, W. Bloomfield 8.00
K. Palubinskas, Cleveland 3.00
J. Pautienis,
W. Barnstable 10.00
Br. Scepavičius,
Mississauga 1.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Ramovėnui ir nuoširdžiam draugui

A. A.

VLADUI DAUTUI

netikėtai mirus, jo žmoną JADVYGĄ ir vi-

sus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir

kartu liūdime

LKVS Ramovė
Clevelando Skyrius

A. A.

VLADUI DAUTUI

amžinybėn iškeliauvus, jo žmonai mielai

JADVYGAI ir visai šeimai reiškiu nuoširdžią

užuojautą

Teresė Gaškienė

TAUPA

VIENTELIS LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVAS
OHIO VALSTIJOJE.

18022 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119

BUŠTINĖ: Dievo Motinos parapijos patalpose.

SKYRIAI: adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose,
(Lietuvių Namai) ir šv. Jurgio parapijoje.

Tel.: 692-3253, 531-8687, 442-9091.

PATARNAVIMAI

METINIS

MOKAME:

KURSAI PRIEUGLIS
Galioja nuo bal. 1, 1985

TAUPYMO CERTIFIKATAI:
(\$3,000 ar daugiau)

12 mėn.

9.5%

9.84%

6 mėn.

9.0%

9.31%

SUPER-SHARE

(\$2,000 ar daugiau)

8.5%

8.77%

Reg. indėliai

6.0%

6.14%

(\$100 ar daugiau)

SKOLINIAME: Automobiliams, namų pagerinimui, asmeninės paskolos.

NUOŠIMČIAI MAŽESNI, SĄLYGOS GERESNĖS.

Smulkesnės informacijos teikiamos TAUPOS raštinėje.

TAUPOS DARBO VALANDOS

Treč. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p. p.

adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose.

Sekmadieniai nuo 11 iki 1 val. p. p.

Dievo Motinos ir šv. Jurgio parapijose.

Taupykite ir skolinkitės tikrai TAUPOJE

Visos santaupos apdraustos su National Deposit Guarantee Corporation.

Šv. Kazimiero lit. mokyklos mergaičių choras, vadovaujant A. Bielskui, atlieka Motinos dienos dalį programos.
V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDO PARENGIMAI

- GEGUŽĖS 25-26 D. Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas Clevelande.
- BIRŽELIO 2 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimas.
- BIRŽELIO 16 D., sekmadienį 1:30 val. p. p. Birželio minėjimas Old Stone Church Public Square. Ruošia A. L. Taryba, Estų Taryba ir Latvių Sąjunga.
- BIRŽELIO 16 D. Onos Mikulskienės kanklių muzikos studijos 20 metų veiklos suakties mokinių recitalis.
- BIRŽELIO 29 D. Joninių laužas V. ir O. Jokūbaičių sodijoje. Rengia skautininkų Ramovė.
- LIEPOS 14 D. Lietuvių Pensininkų klubo gegužinė Dievo Motinos parapijoje.

- LIEPOS 21 D. Balfo gegužinė prie ežero.
- LIEPOS 28 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero spaudai paremti.
- RUGPIŪČIO 1-4 D. Old World festivalis East 185 gatvėje.
- RUGPIŪČIO 4 D. ežero pakrantė Ramovėnų gegužinė.
- RUGPIŪČIO 18 D. Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrijos sodyboje.
- RUGSĖJO 29 D. sekmadienį, 100 metų gimimo prel. M. Krupavičiaus ir prez. A. Stulginskio minėjimas Dievo Motinos parapijoje.
- SPALIO 5 D. Jaunųjų muzikų konkursas. Rengia JAV LB kultūros taryba.
- SPALIO 12 D. Žalgirio šaulių kuopos rudens parengimas Lietuvių Namuose.
- SPALIO 19 D. solisto A. Grigo koncertas. Rengia Pensininkų Klubas ir Vasario 16 d. gimnazijai remti komitetas.

- SPALIO 26 D. Dainavos stovyklai paremti renginys.
- LAPKRIČIO 2 D., šeštadienį, Pabaltiečių vakaras Lietuvių Namuose. Ruošia AL Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.
- LAPKRIČIO 9 D. Lietuvių namų metinis balius.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1985 m. kovo mėnesį:

\$1,000.00 A.a. Jurgio Jakubonio 10 metų mirties atminimui — Stasė Jakubonienė, Chicago, IL; Juozas ir Eugenija Pažemėnai, Queens Village, NY (viso \$4,000.00); Viktoras Sutkus, Bad Kreuznach, Vokietija.
\$500.00 Teklė Bogušienė, So. Boston, MA; a.a. Felikso Mandeikio atminimui — Feliksas Mandeikis Trust \$255.00, A. ir O. Šlepavičiai, Hyannis, MA \$30.00, S. ir E. Mineikos, Centerville, MA \$25.00, Bronius ir Tamara Markeliūnai, Centerville, MA \$20.00, A. ir M. Pakščiai, Centerville, MA \$20.00, Vytautas ir Eugenija Rastoniai, E. Sandwich, MA \$20.00, Jonas ir Ona Vengriai, Osterville, MA \$20.00, Vladas ir Marija Židžiūnai, Centerville, MA \$20.00, P. ir A. Ausiejai, Centerville, MA \$10.00, E. ir T. Bliudnikai, Centerville, MA \$10.00, Doane, Beal and Ames, Inc. \$10.00, I. ir E. Jansonai, Osterville, MA \$10.00, V. ir J. Lendraičiai, Centerville, MA \$10.00, Česlovas Mickūnas, Centerville, MA \$10.00, A. Mickūnienė, Centerville, MA \$10.00, Jonas ir Veronika Rutkauskai, Hyannis, MA \$10.00, Antanas ir Zosė Vieškalniai, Centerville, MA \$10.00; Egidijus ir Vida Radveniai, Los Angeles, CA (viso \$1,500.00).
\$463.31 Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga (viso \$1,463.31).
\$100.00 Dr. Adolfas ir Jadvyga Damušiai, Lockport, IL; dr. Alina ir Vandalinas Domanskis, Palos Park, IL; LB Lemonto Bažnytinis komitetas, Lemont, IL \$70.00 \$70.00 Elena Jasaitienė, Des Plaines, IL (viso \$220.00).
\$50.00 Juozas Jakštas, Lakewood, OH (viso \$615.00); a.a. Felicijos Šimukėnaitės atminimui —

Vytautas ir Romaine Jonačiai, Grand Rapids, MI \$25.00, JAV LB Grand Rapids apylinkės valdyba \$25.00.
\$30.00 D. ir A. Misiuliai, Lemont, IL
\$25.00 Raminta Veitėnas, Chicago, IL.
\$15.00 Kęstutis Stepšys, Grand Rapids, MI (viso \$85.00).
\$10.00 Marija Noreikienė, Putnam, CT.
\$5.00 Naureckienė, Lemont, IL.

Pagal pasižadėjimus gauta:

\$1,000.00 Kun. Vyt. Balčiūnas, Thompson, CT (viso \$750.00); Povilas ir Rūta Kiliai, Palos Heights, IL (viso \$1,800.00).
\$400.00 Bladas Daukantas, St. Petersburg Beach, FL (viso \$400.00).
\$100.00 Mečislovas ir Faustina Mackevičiai, Lockport, IL (viso \$75.00); Eglė Rukštelytė-Sundstrom, Forest Park, IL (\$100.00).

Aukų kovo mėnesį surinko:

JAV LB Cape Cod apylinkė — a.a. F. Mandeikio atminimui \$500.00 (viso \$2,536.00); JAV LB Lemont apylinkė \$360.00 (viso \$2,128.00); JAV LB Putnam apylinkė \$250.00 (viso \$1,135.00).

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame. Čekius prašome rašyti ir siųsti: Lituanistikos katedra arba Lithuanian World Community Foundation 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Vytautas Kamantas
PLB Fondo pirmininkas

Nijolė Balzarienė
PLB Fondo reikalų vedėja

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Mums reikia namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač East 185 gt. — Neff Road.
Norintieji pirkti ar parduoti prašome kreiptis į mano įstaigą.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
 - rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
 - namų remontams,
 - kvalifikuotų studentų mokslui
- Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

DIRVA

• Sol. Regina Žymantaitė-Peters, š. m. gegužės 25 d., šeštadienį, 1:10 val. p. p. Shea stadione New York'e pakviesta giedoti Amerikos himną, atidarant garsiasias Mets "baseball" rungtynes, kurios bus transliuojamos iš NBC televizijos stoties per satelitą po visą Ameriką ir pasaulį..

• Birutė Jasaitienė, PLB valdybos vicepirm. švietimui, gegužės 7 d. išvyko į Pietų Ameriką. Lankysis Urugvajuje, Argentinoje ir

Brazilijoje iš arčiau susipažindama su vietos lietuvių veiklos sąlygomis bei švietimu. Su savim veža ir ispanų bei portugalų kalbomis anketas, kurias paliks atitinkamų kraštų valdyboms.

KĄ SVARSTĖ ALT VALDYBA

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba reguliariai kas mėnesį turi posėdžius savo būstinėje Chicagoje. Gegužės 10 d. posėdį pravedė pirm. Teodoras Blinstrubas. Savo pranešime painformavo, kad po paskutinio posėdžio jam, drauge su dr. J. Valaičiu, teko Lietuvos reikalais tartis su Baltųjų Rūmų pareigūnu Linu Kojeliu, tarėsi su Koalicijos dėl konstitucinio teisingumo vadovu Antanu Mažeika. Keletą kartų turėjo pasikalbėjimus su Jungt. Pabaltiečių Komiteto Washingtono ryšių direktoriumi Alg. Šilu. ALT įstaigoje jam teko praveisti naudingą pasikalbėjimą su atvykusiais jaunosios kartos atstovais. Pasakė sveikinimo kalbą šaulių suvažiavime, drauge su P. Bučiu, M. Pranevičiumi ir R. Tričyte dalyvavo

Chicago Lietuvių Tarybos konferencijoje ir konferencijos dalyvius pasveikino ALT valdybos vardu, ALT vardu Liet. Tautinėse kapinėse atsisveikino su laidojama a. a. Marija Sims, veiklią Detroito organizacijų centro nare. Painformavo apie daugelį raštų Washingtono įstaigoms.

D. Danilevičiūtė - Dumbrienė pranešė, kad Liet. Kat. Moterų S-gos vadovybė uoliai renka aukas paremti Laisvės Statulos atnaujinimą ir imigracijos muziejų steigimą. ALT toms pastangoms pritaria. Dr. J. Valaitis painformavo apie kai kuriuos planus naujų kontaktų su prezidentūra ir Washingtono įstaigoms. Dr. L. Kriaučiūnas papasakojo apie visuomeninių reikalų komisijos posėdį. Numatyta, kad Pabaltiečių jaunimo kongrese ALT atstovaus D. Danilevičiūtė-Dumbrienė, viena iš rengėjų yra ALT valdybos narė R. Tričytė. Planuojama mokyklinį jaunimą daugiau informuoti apie ALT. Kun. J. Prunskis painformavo apie ryšius su kitataučių spauda, apie ALT eksponatus parodai Amsterdame, kur bus pavaižduota bolševikų okupacija. Lenkų kongresas per jį pakvietė lietuvių atstovą dalyvauti jų direktorių suvažiavime, kur bus išryškintas tautinių grupių vieningumas kovoje prieš okupaciją.

Inž. Gr. Lazauskas papasakojo apie planuojamą išleisti Amerikos Lietuvių X Kongreso leidinį ir apie pastangas gauti pašte papigimą ALT laiškam. Pasiūlymai praėjo draugiškoje nuotaikoje. Be suminėtų posėdžių dar dalyvavo J. Talandis, dr. V. Dargis, M. Pranevičius, P. Bučas, adv. A. Domanskis, V. Gasparienė, St. Dubauskas, J. Šiaučiu-nas.

PAŠTO ŽENKLO KONKURSAS

Minint sukaktis Lietuvos krikšto, vykusio 1251, 1387 ir 1413 metais ir vykdyto Mindaugo, Jogailos ir Vytauto, skelbiamas pašto ženklų konkursas.

Šį jubiliejinį pašto ženklą išleisti prašomas Vatikanas.

Konkurse dalyvauti kviečiami visi lietuviai menininkai. Projekto formatai turi būti 20 x 30 cm arba 8.3 x 12.5 colių dydžio. Spalvų derinys paliekamas menininko nuožiūrai. Pašto ženklų vertę uždės Vatikanas.

Pašto ženklų projektui paruošti skiriamos trys premijos: pirmoji 600 dol., antroji 400 dol. ir trečioji 300 dol. Iš viso 1,300 dol.

Premijos bus išmokamos tik Vatikanui priėmus pašto ženklų projektą ir nutarus jį išleisti.

Vertinimo komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau.

Premijuoti projektai lieka konkursą skelbiančios Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjimo komiteto nuosavybe, o nepremijuotus galės autoriai atsiimti.

Pašto ženklų projektus, pasirašytus slapvardžiu su tikra pavarde uždareme voke, siųsti iki 1985 m. gruodžio 31 d. šiuo ad-

Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti vajus

Atsiliepdami į Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti atsišaukimą, sukelti Dirvai paremti 70,000 dol., aukojo šie asmenys:

(Pradžia Dirvoje Nr. 13)

Mykolas ir Elena Gureckai, Waterbury, Ct.	85.00
X. Y., Cleveland, Ohio	10.00
Viktoras Rutkauskas, Lakewood, Ohio	15.00
Vincas Benokraitis, Cleveland, Ohio	10.00
Julius Kazėnas, Cleveland, Ohio	10.00
Jonas ir Malvina Švarcai, Wickliffe, Ohio	20.00
Kun. A. Urbonas, Detroit, Mich.	10.00
B. A. Kremeriai, Palos Hts., Ill.	35.00
Inž. Kazimieras ir Elena Pociiai (jau anksčiau aukoję 1000 dol.) Beverly Shores, Ind.	50.00
Dalė ir Tadas Mečkauskai, Lansing, Ill.	50.00
Balys Turkevičius, E. Chicago, Ind.	10.00
Juozas ir Josephine Neverauskai, Munster, Ind.	20.00
Vytautas ir Natalija Aukštuoliai, Munster, Ind.	20.00
Vitoldas ir Vanda Gruzdziai, Euclid, Ohio	50.00
Aurelija Balašaitienė, Cleveland, Ohio	50.00
Dr. Milda Budrienė, Longboat Key, Fl.	25.00
Stasė ir Vytautas Česnavičiai, Richmond Hill, N. Y.	25.00
ALT S-gos Cicero skyrius, per G. Biskį, Clearendon Hills, Ill.	300.00
Daiva Žemaitytė Atkinson, Cicero, Ill.	50.00
J. Žemaitis, Cicero, Ill.	20.00
Z. Juškevičienė, Cicero, Ill.	10.00
ALT S-gos Bostono skyrius, Boston, Ma.	40.00
Aldona ir Vincas Bartuškaitė, Willoughby, Ohio	20.00
Leonas Lendraitis, Boston, Mass.	70.00
S. ir J. Butrimai, Cleveland, Ohio	20.00
Jonas Citulis, Cleveland, Ohio	25.00

(Bus daugiau)

resu: Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjimo komitetas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Norint gauti šiuo reikalu daugiau informacijų, kreiptis į minėto komiteto narį J. Adomėną šiuo adresu: 3329 W. 66th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 737-3539.

DRAMOS KONKURSAS

Minint sukaktis Lietuvos krikšto, vykusio 1251, 1387 ir 1413 metais ir vykdyto Mindaugo, Jogailos ir Vytauto, skelbiamas dramų konkursas.

Pageidaujama, kad dramų struktūra laisvai pasirinktu būdu sietųsi su Lietuvos krikšto tema.

Rankraštis savo puslapių skaičiumi turi būti įprastinės dra-

mos knygos apimties.

Premijos dydis — 3,000 dol. Vertinimo komisijai neradus pakankamai gero veikalo, premija neskiriama.

Vertinimo komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau.

Rankraštis, pasirašytas slapvardžiu su tikra pavarde uždareme voke siųsti iki 1986 m. gruodžio 31 d. šiuo adresu: Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjimo komitetas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

WANTED JOURNEYMEN MACHINE BUILDERS

SEND RESUME TO:

TURNER BROS., INC.

2625 HILTON ROAD

FERNDALE, MICH. 48220

313-544-2456

(18-21)

Mylimam Tėvų draugui

A. A.

VLADUI DAUTUI

mirus, žmoną JADVYGĄ, dukrą ir sūnus su šeimomis, esančius giliame skausme, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Nijolė ir Richard
C l a u s e

Peggy ir Algis
P e t k u s

Sigutė ir Bob
T a y l o r

A. A.

ZIGMUND PIOTROWSKI

mirus, žmonai ELEONORAI, svainiui VLA-

DUI SKIRGAILAI su šeima ir artimiesiems,

nuoširdžiausią užuojautą reiškiame

B. M. Abromaičiai

V. Kalendrienė

A. A.

VLADUI DAUTUI

mirus, žmoną JADVYGĄ, dukterį RITĄ,

sūnus ALGĮ, DENIŲ ir RENIŲ ir visus ar-

timuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Stefanija Rydelienė

Irena ir Edvardas Rydeliai

Aldona ir Jonas Rasteniai